

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HOMMEN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG

FRU CARLA THELIN.

FRU CARLA THELIN OCH KUMLA BARNHEM.

SÅSOM VI alla veta, finnes i vårt land, isynnerhet i städerna, men äfven på landsbygden, ett stort antal föräldralösa barn, hvilka, saknande faders och moders vård, äro lämnade åt sig själfva samt växa upp utan uppfostran och utan att lära känna arbetets välsignelse. Det är dessa barn, som så ofta gå vilse i lifvet. Härom skulle förvisso våra straffanstalters, våra sjuk- och fattighus' m. fl. dylika inrättningars journaler kunna gifva ett märkligt vittnesbörd i sorgliga lefnads-sagor, fyllda af brott och elände. För att råda bot på detta onda har mycket både talats och skrivits. Men tala och skriva är lätt — isynnerhet om man har ekonomisk fördel däraf —, då däremot ett försök att praktiskt genomföra en god idé möter stora svårigheter och förutsätter oegennyttia, själf-uppoffring och en outtröttlig energi. Och det är sannolikt därför, här ifrågavarande idéns förverkligande så länge låtit vänta på sig.

Början håller dock nu på att göras.

Från Danmark — där idén om småbruk som barnhem redan avancerat långt och där institutionen "Landbrugskolonien för fattige børn" står under undervisningsministerns uppsikt — ha kyrkoherden och fru Thelin i Kumla, Västmanland, hämtat mönstret till småbruket Kumla Barnhem, som de ärna anlägga så snart tillräckliga medel insamlats.

Småbruket skall komma att omfatta ett goss- och ett flickhem. I flickhemmet skall idkas trädgårdsodling samt gris-, får-, höns-, kanin- och biskötsel, hvarjämte skall undervisas i sömnad, matlagning och hushållsgöromål i allmänhet. I gossheimet skall jämväl idkas trädgårdsodling, ladugårdsskötsel o. d. Både gossar och flickor skola läras att deltaga i alla arbeten inom kolonien, som kommer att skötas som ett mönstersmåbruk. Af det öfverskott, småbrukets afkastning väntas lämna, skola besparingar göras för barnens räkning. Sedan barnen vuxit upp, skall styrelsen söka hjälpa dem, som lämpa sig därför och önska det, att blifva själfägande småbrukare genom att förmedla räntefria eller billiga lån för dem.

Småbruket Kumla Barnhem är icke ett lokalt företag, utan komma barn från alla delar af landet att där emottagas.

Som man ser, är det ett stort, ett välsignelsebringande kärleksverk som förberedes därnere i Västmanland, och det är goda viljor och en lefvande entusiasm som ställt sig i spetsen.

Af fru *Carla Thelin*, som är den ledande själen i det hela, bringa vi här ett porträtt jämte några ur Västmanlands läns tidning lånade biografiska upplysningar. Född i Köpenhamn år 1862, har hon tillbragt sitt lif i den danska hufvudstaden, till dess hon år 1896 ingick äktenskap med kyrkoherden S. A. Thelin i Kumla.

Hennes uppfostran har varit den lärda kvinnans. Redan 1879 utexaminerad som lärarinna, arbetade hon i detta kall i tre år, men

tog då åter upp studierna, att börja med mest matematik, men sedan naturhistoria, särskildt botanik och palæontologi, i hvilka ämnen jämte filosofi hon aflade akademisk examen 1889.

Härpå ändrades emellertid hennes studieriktning, och historia blef det hufvudfack, hvaråt arbetet ägnades och hvari hon tog magisterkonferens, motsvarande vår fl. lic. examen, den 24 juni 1896 vid Köpenhamns universitet. Redan 1900—01 hade hon emellertid vågat sig på att täfla om en Köpenhamns universitets historiska prisuppgift öfver Cromwell-litteraturen, öfver hvilket ämne hon sammanskref en 750 kvartsidor stor volym som fick universitetets "accessit".

Utrustad alltså med en synnerligen betydande fond af lärdom gifte hon sig såsom ofvan nämnts och bosatte sig i den idylliskt belägna prästgården uppe vid Tärna station.

Själft betecknar hon dessa snart åtta år af sin vistelse i det nya fosterlandet såsom "rige aar, de rigeste jeg har levet". Den lärda kvinnliga köpenhamnska fil. doktorn har med äkta danskt praktiskt förstånd tagit fatt på det lefvande lifvet omkring hoplatsen, intresserat sig för det och sökt i detsamma införa något af den intellektuella idealitet, hvaraf hon har så mycket att ge. Ej som främling, tvärtom långt lättare än många svenskfödda prästfruar har hon förstätt att sätta sig in i omgifningens förhållanden och tankeriktning.

Hennes rika bildning har burit frukt genom flere initiativ till höjande af allmogens lif och allmänna intressen. I detta syfte tog hon initiativet till en föreläsningförening i Kumla,

GRUPP AF DELTAGARNE VID »BARNENS DAG» I KUMLA. EDIT JOHANSSON FOTO.

som nu verkat i flere år med god framgång. Bygdens barn ha dock varit de som afvunnit henne mesta omsorgen. För flere år sedan ordnade hon stora och väl arrangerade barn-fester vid folkskolorna under jultiden, vid hvilka fester den intellektuella förplägningen intog ett framstående rum. På flere andra sätt har hon dessutom tagit sig an barnen.

För det nu tilltänkta barnhemmet har redan icke så litet uträttats. Ett vackert penningbelopp har hopbragts dels på s. k. insamlingskort och dels genom en för ändamålet nyligen gifven konsert i Kumla kyrka. Dessutom har bidrag i byggnadsmaterialier m. m. dels inkommit och dels utlofvats från flera håll. Och nu senast, den 17 juli, hade en "Barnens dag" för ändamålet föranstaltats invid Ransta station i Kumla socken.

Festen hölls i en vacker skogsbacke, där en mängd vajande flaggor hälsade festbesökarna, som uppgingo till flera hundra personer. Kyrkoherde Thelin höll ett hälsningstal, där han på samma gång erinrade, att festen var "ei blot til lyst", utan dess ändamål var af en vidtgående allmän betydelse. Kyrkoherde Ludv. Lindberg, Sala, höll ett intressant föredrag om den bekante barnavännen August Herman Francke, hans lif och storartade verksamhet för de värnlösa små. Den — som en författare nyligen betecknade honom — "lille stormannen", skriftställaren Emil Svensén höll en af sina briljantaste föreläsningar, nämligen om de nutida förhållandena i Östasien. Han talade fängslande, väckande, tändande, och han särskiljde och pointerade, utan att man tänkte därpå, på sitt flytande, lättfattliga språk det onda och det goda hos nationer och personer. Då han slutat, beledsagades han af en formlig bifallsstorm. Vidare talade boktryckaren And. Pers, Västerås, om betydelsen af det egna hemmet, i ordalag, som funno gensvar hos litet hvar. Sala good-templares blandade kör och musikkår — verkligen omsorgsfullt infölvade och väl samsjungna körer — underhöll hela eftermiddagen flitigt med sång. Sköna tärnor i ljusa, luftiga sommardräkter bjödo på blommor: en ros eller ett knippe pensée i knapphålet, naturligtvis mot kontant erkänsla — allt för det goda ändamålet. Slutligen anordnades lekar för de talrikt tillstädeskomna småtingarna, som i ett par timmars tid glädigt tumlade om i fröjd och gamman, hvarefter festen afslöts med bön.

Hvad beträffar det pekuniära resultatet, så torde arrangörerna hafva skäl att vara ganska belåtna, att döma af den offervillighet festbesökarna lade i dagen såväl vid förfriskningsborden som vid blomsterköpen m. m. Och tillfredsställelse öfver ett godt resultat var ju all den belöning arrangörerna hade för sin möda.

Mätte de goda viljornas ädla, oegennyttiga sträfvan krönas med välsignelse och framgång, så att ändamålet med denna "barnens dag" snart, mycket snart må uppnås. Och mätte det goda exemplet vinna efterföljd i alla landsändar, så att samhällets olycksbarn må blifva allt färre och i stället för dem uppstå en duglig, god och lycklig stam af intelligenta, fria, belåtna medborgare, hvilka icke drifvas af längtan att bortom hafven söka sig ett fädernesland, utan i flit och gudsfruktan bruka sin torfva och värna sitt hem och fosterland, hörsammande skaldens maning:

"Lyssna till den granens susning,
vid hvars rot ditt bo är fästadt!"

E. K.

SOMMARVILLOR.

LYCKLIGT installerade i villan (korthuset höll jag på att säga) därute i skären! Och nu sitta ni, mina damer, på verandan och njuta, njuta af solglittrande vågor och friska hafsviddar. De äldre barnen plaska muntert där borta vid det prydliga lilla badhuset, och småttingarne tulta med små knubbiga, bara fötter i den varma, fina strandsanden. Det kommer besök från grannvillan, kaffekopparna skramla på verandan, det är skämt och skratt och planer för pick-nicker och aftonregattor med kulörta lyktor och fyrverkeri. Det är storstadsmänniskornas sommarlif, villolifvet, dagsländelivvet. Det är så härligt att för en tid kasta ifrån sig alla vinterns bekymmer och sorglöst njuta af sol och sommar.

Men så komma ruskdagarna. Det regnar och blåsten hviner öfver den öppna fjärden hejdlöst in emot villan. Den pinar in igenom de glesa väggarna och drager genom alla rum och kyler med sin fuktiga sälja till och med sängkläderna, så att man ryser af köld och missräkning, då man ändtligen hunnit öfver den ruskiga dagen och kryper till sängs i hopp om att där återfinna den under dagen förlorade kroppsvärmen.

Så höres ett sakta tippande, det är taket som läcker; det är ej så lätt att få det tätt med alla sina torn och utsprång.

Det finnes förstas väluppförda och välför-sedda villor, men de äro för rikt folk. Andra bygga, som man har råd till. Nätta och prydliga med torn och balkonger måste dock villorna vara, för att ej alltför tarfligt sticka af mot grannarnas. "Dussinarbete" får det blifva, om det ej skall blifva för dyrt. Det är ju ej så kinkigt om sommaren, då det är sol och varmt, men blir det regn och blåst, då är det ej mera riktigt roligt.

Sommarregn väter ej och går fort om; men ibland händer dock att det kan hålla ut i många långa dagar, då blir det allt kusligare och dystrare i den luftiga sommarvillan med sina glesa väggar och läckande tak.

I denna bedröfvansens tid, då man ej ens kan handtera nålen med de frusna fingrarna, tager måhända husmodern sig före att granska hushållsboken. Men detta borde hon ej hafva gjort, ty det bidrager sannerligen ej att höja hennes sinnesstämning. Det blir dyrt det där villalifvet med kaffevisiter och aftonkollationer med alla de många grannarna.

Och umgängeslifvet i ett sådant villasamhälle?

Litet trassel här, litet skvaller där, små meningsutbyten mellan egna och grannbarnen, stram hållning mellan mammorna, toalettbestyrt och hushållsomsorger, alldeles som i staden. Villalifvet är ett glädt och muntert lif för ungdomen och sorglösheten, men ingalunda till båtad för husmoderns och hufaderns utpinade nerver och ansträngda kassar.

Huru skola då de ställa för sig, som verkligen behöfva sommarhvila, hvilas hälsa ej mera tål vid fukt och drag och hvilas kassa måhända också behöfde en liten sommarkur.

Det är trefligt att äga ett eget sommarhem, att där småningom samla nödiga inventarier, så att man ej hvarje sommar behöfver föra så mycket med sig, och framför allt är det godt att få kalla en sådan liten bit af fosterjorden sin. Där rödja vi, ordna, plantera träd och buskar till glädje för kommande dagar, och det är där vi bättre lära oss förstär kärleken till hembygden än i staden med sina flyttningar från lokal till lokal. Också finner man i regeln att barnen äro varmt fästa vid sommarhemmet, där de själva få vara med om arbetet för detsamma.

Men fråga var ju, huru vi skulle kunna

komma oss till ett sådant sommarhem utan dussinarbetets ofvanberörda olägenheter och dock med dess prisbillighet. Helt enkelt sålunda att vi lämna bort alla grannlåter, torn, brutna tak, balkonger och dyl., hvilket mycket fördyrar ett hus, och i stället lägga mera an på ett solidt uppförande och bygga rätt och slätt ett hus i allmogestil med en bred veranda och ett enkelt rakt tak utan alla utvikningar.

Men huru skall en sådan enkel byggnadskonstruktion öfverensstämma med villorna rundt omkring? Ingalunda, den skall ej heller stå bland de andra villorna. Det var ju meningen att slippa det stadsliknande villalifvet.

Nej, den enkla villan skall stå i någon trakt, som ännu ej nåtts af sommargäster och turister, helst i närheten af någon större bondgård eller by, om i skären eller inne i landet får naturligtvis den olika smaken afgöra. Det är icke blott för den större lättheten att erhålla mjölk, smör och dyl., som vi skola söka grannskapet med allmogehemmen, äfven detta har sin inverkan på våra nerver. Bor man i en alldeles enslig trakt, är det mycket antagligt att en god del af dagen dock utfylles af stadsarbete, läsning och skrifning, då man ej har tillräcklig sysselsättning i själfva arbetet vid villan. Har man däremot som granne en duglig allmogeman, gör man besök hos honom, följer med arbetet på gården och kommer under sina samtal med dess inbyggare helt in i andra förhållanden och åskådningar, hvilka verka detsamma på vårt sinne som friska hafsbad och skogsluft för vår kropp.

Med detta hafva vi kommit till en sida af saken, hvilken ingalunda får förbises. Det är den fosterländska betydelse en sådan stadsbonds sommarvistelse bland landsallmogen äger. Ett folks styrka ligger i den fasta sammanslutningen emellan dess olika samhällsgrupper, men en sammanslutning kan ej komma till stånd utan uppfattning och förstäelse af hvarandra.

Stadsbor och landtbor lefva ett så olika lif och hafva så litet tillfälle att meddela sig med hvarandra, ty det tillfälliga sammanträffandet vid handel ochandel är alltför flyktigt för att blifva af något bestående värde. Särskildt står den del af stadsbefolkningen, som äger tillfälle att lefva villalif, tämligen främmande för landtallmogen, folkets egentliga kärna. Väl har det kanske i Sverige liksom i Finland på senare tiden blifvit sed att den s. k. bildade ungdomen, med rätt uppfattning af sina plikter mot de mindre lyckligt lottade, begifver sig ut i bygden för att dela med sig af sina kunskapskatter, men dessa besök blifva dock af mera kort och flyktigt natur. Det blir ej denna lugna, trygga gemensamhetskänsla, som då man är efter år bott i samma nejd och följt med hvarandras framgång och motgång. Detta blir ett utbyte af vanor och åskådningar, som är gagneligt för den ena så väl som för den andra. Jag vill som exempel blott framhålla intresset för slöjd, jordbruk, trädgårdsodling och dyl., som väckes hos stadsbon, för att ej tala om, hvad man ofta finner, att en sådan vistelse ute bland landtbefolkningen kommer mången att med större lugn taga stadens brännande toalett- och modefrågor. Hos allmogen åter kan man i de prydligare hemmen och det hyfsade uppträdandet återfinna det bildade sommargrannskapets lyckliga inflytande. Särskildt skall den bildade kvinnan under en sommarvistelse finna ett rikt tillfälle att dela med sig af sin erfarenhet i barnavård, sjukvård och hemmets vård. Barndomsvännerna åter, herremansbarnen och allmogebarnen, som tillsammans därute haft sina glada lekar i skog och på äng, skola lättare finna och förstå hvarandra än de, som vuxit upp vidt skilda från hvarandra i alla förhållanden.

MELLINS FOOD

af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specerihandlarna.

PROF gratis och franco från Axel Lennstrand, GEFLE.

Sålunda skola dessa enkla sommarhem kraftigt bidra att sammanknyta bandet emellan stadsinnebyggarna och landsbefolkningen, emellan herremannen och allmogemannen. Det är det fasta bandet, i hvilket ett folks bästa styrka ligger.

Samma syfte och med än större framgång fyller ett annat sätt att skaffa sig ett sommarhem, och detta blir nästan ännu bekvämare, då man till och med slipper vården om huset. Det är helt enkelt för en 5 å 10 år hyra sig sommarhem i en allmogestuga. Det vill säga, ägarne bebo huset under vintern, men lämna det, under det de själva logera i ladan eller sommarstugan. Naturligtvis förutsättes då att ägarne äro ordentliga och renliga.

Ännu ett sätt för sommarvistelse vore att helt inackordera sig i ett allmogehem, hvilket vore synnerligt hvilsamt för husmodern och en nyttig fastekur för dem, som under vintern lefvat allt för kräseliga. Men i allmänhet vilja ej allmogehemmen åtaga sig en sådan inackordering, åtminstone ej af större familjer, emedan det under den bråda arbetstiden blefve alltför betungande. Sådan inackordering för en, högst ett par familjer skulle bäst lämpa sig för prästgårdarne eller mindre lägenheter, hvilka äro litet rikligare försedda än allmogehemmen.

Att dessa tre former af sommarnöje äro gagneligare för både kropp och själ än villa- och badlif, det är säkert!

GAMMELMOR.

ADAGIO.

DRÖMMENS färgsyn mig förde till ett hvilande, stjärnlyst haf; i vaggning dyningen rörde ljudlöst min pilgrimsstaf, och öfver den hvita stranden en tigande skugga låg. Där fanns ej ett spår i sanden, men plötsligt bredvid mig jag såg

en flicka; ur stjärnljusets dvala stod hon som vuxen fram. Jag ville spörja och tala, men intet ljud jag förnam. Lugnt som det hvilande hafvet var ögat hon mot mig vändt, men där var som jag sett begravet allt hvad jag älskat och känt.

Och öfver de slocknade döda stjärnornas skimmer log. Där i vallmornas dunkelröda bladbädd fotsteget dog, där palmernas stammar sköto ur snöhvitt blommande snår, hvars kalkar till natt sig slöto, följde jag hennes spår.

Till ett tempel, som öfvergifvet lyftes mot stjärnornas fred; åt slumrande slakten gifvet en gång med pelares led, med glödande hemligheter i färger och mosaik. Som en dyning af evigheter låg tusenårig mystik

omkring oss; — stilla som hafvet hennes ögon bredvid mig jag såg, men i djupets stjärnglans begravet allt hvad jag åtrått låg.

Sakta min panna hon rörde med vallmon hon bar vid sitt bröst, och med doftens bedöfning hörde och förnam min själ hennes röst:

Världen är trött på att tala; dess oro har larmat sig trött, dess strid har sjunkit i dvala, när det sista ordet har dödt.

— Ej längre stunderna ila, låt falla din pilgrimsstaf. — Nu är tid att tuga och hvilas för alla brusande haf.

STI HÖG.

I DEN BETLEHEMITISKA VINGÅRDEN.

SEDAN BÖRJAN af detta år har, som bekant, en svensk läkare, d:r Gustaf Ribbing, på uppdrag af Jerusalemsföreningen förlagt sin verksamhet till Betlehem i Palästina, dit han — efter inför turkiska myndigheter aflagd examen — med maka, tvänne barn och en svensk sjuksköterska anlände i mediet af februari. I n:r 7 för i år återfinna våra läsare d:r och fru Ribbings porträtt. Från fru Elsa Ribbing har Idun nu haft nöjet mottaga nedanstående skildring från det fjärran verksamhetsfältet, hvilken med åtföljande bilder helt visst skall intressera de många, som med deltagande följa det svenska läkarparets uppoffrande verksamhet i det heliga landet.

*

DEN STORA skaran patienter hade — timme efter timme — som ett långt, brokigt bånd slingrat sig igenom sjukvårdsafdelningens olika rum. Kvinnor i långa, hvita hufvuddukar och mer eller mindre rikt broderade dräkter, män och barn i mångfärgade koltar och röda fezer, beduiner i grofva, bredrandiga mantlar och vridna, brokiga turbaner hade genom den unge tolken beskrifvit sina sjukdomssymptom och passerat genom min mans, den svenska sjuksköterskans eller den tyska "schwester" händer. De höga, hvälfda rummens metertjocka väggar hade begärligt uppfångat och återkastat ett virrvarr af röster och skrik, af arabiska, svenska, franska och tyska fraser, som i täflande väl- eller missljud korsat hvarandra.

Från den öfre, privata våningen gick jag öfver terrassen ned för vår lilla stentrappa för att för tredje gången se efter, om den sedan länge färdiga måltiden hade någon utsikt att snart komma till sin "rätt". Verkligen! Den 100:de patienten höll på att slutbehandlas och min man, som i sin långa, hvita operationsrock stod lutad öfver undersökningsbänken, gaf mig en lofvande nick. Jag var fast besluten att denna gång ej återvända upp utan vederbörandes sällskap, och efter en stunds tålmodig väntan fick jag äntligen min man med mig.

DEN SVENSKA LÄKARBOSTADEN I BETLEHEM.

Brud- & Bröllops-

sidentyger, i hvitt, svart och kulört, sista nyheter i ouppnådt urval från 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Sändes tull- & portofritt direkt till privata.

Profver omgående franko.

Schweizer & Co, Luzern S 5, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Då vi på utgående passerade det lilla apoteket, stod *hon* där, den betlehemitiska kvinnan, som är den oskyldiga anledningen till dessa rader. Så täck och rundkindad i sin hvita slöja, med tänderna bjärt lysande mot den solbrända hyn, räckte hon leende min man en korg, rågad med äpplen och färska, gröna fikon.

Det var ej första gången hon på detta behagliga sätt visade sin tacksamhet. För ett par månader sedan hade min man aflägsnat en bit af en järnfil, som råkat på villovägar och i öfver ett år haft sitt otillättna tillhåll i hennes sjuka fot, och sålunda återgifvit henne den länge saknade förmågan att röra sig. Alltsedan dess har hon uppvaktat oss, än med en stapel nybakadt, med sesamfrön beströdt betlehemitiskt bröd, än med ett par dufvor, än med årstidens förstlingsfrukter.

I dag hade hon dock något särskildt på hjärtat.

"Hon frågar, herr doktor", sade tolken, "om ni med er familj vill göra ett besök i deras vingård, dit de redan länge varit utflyttade. Aprikoserna börja ta slut, och hon vill så gärna, att ni ska komma och plocka de sista".

Så blef det då uppgjort, att vi dagen därpå, torsdagen — den dag i veckan, då min man så mycket som möjligt söker inskränka sjukarbetet för att uträtta litet af allt, som de andra dagarna ej hinnes med — skulle "slå oss lösa" och gå att bese en betlehemitisk vingård i all dess prydno.

Hvar och en, som träget arbetar, vet hur ljufvligt det känns att då och då bryta vardagsjaktet med ett enkelt nöje, i synnerhet då det kan ske "en famille heureuse".

Han förstår ock, att det således var nästan i feststämning, som vi gjorde oss redo för färden vid 3-tiden på e. m., då västanvinden

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

Garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål!

25 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

som vanligt börjat slunga sina pilar mot mid-dagshettans glödande mur.

Förberedelserna äro ej stora! Inga miss-tänksamma, oroliga blickar uppåt skyn för att pejla molnens bärkraft. Ännu mindre några för-stulna tankar på paraply, galoscher eller dylik onödig utrustning! Man *vet*, utan att se ut genom det med järngaller försedda fönstret, att himlen hvälver sig lika fläckfritt ren och djupblå i dag som i går och som den kommer att göra det många, långa månader framåt. Man ser endast efter, om de grå-hvita linnekläderna, som sitta så nära skinnet som möjligt, äro nå-got så när rena, sätter på sig sin hatt eller mössa, tar ett parasoll eller en käpp i ena handen, en ostyrig barnunge i den andra -- och så är man färdig!

Vi bilda en hel liten skara, "papp-a", "mamma" och två barn, vår svenska sjuksköterska, vår unge tolk och vårt lilla hvita "bää", barnens trogna lekkamrat, som med ett bön-fallande bråkande tränger sig intill oss, då vi närma oss gårdporten. Vi kunna ej motstå dess och barnens förenade böner, och det får räknas till familjen och följa med, trots att det ej hedrats med någon särskild inbjudning.

Liksom de andra betlehemitiska vingårdarna ligger målet för vår vandring utanför själfva staden. Vårt hus befinner sig lyckligtvis i utkanten af densamma, och denna

gång behöfva vi således ej passera några af de slingrande, med pittoreska sop- och afskrädes-högar garnerade gatorna. Vi behöfva ej tränga oss fram förbi långa rader af kameler, som med sina tunga bördor ofta upptaga den tränga gatans hela bredd, eller bana oss väg genom stora hjordar af får eller getter, som i ifrig trängsel följa sin jodlande vallare i spåren. Vi äro ej heller i tillfälle att kasta en blick in i de för Betlehem egendomliga, små "pärlemo-verkstäderna", som — likt nästan alla infödingarnas hus — genom den åt gatan vettande dörren erhålla sin enda belysning. Vi få ej utbyta några arabiska hälsningsord med de grupper af män — eller kvinnor och barn — som, oftast sysslösa, med benen korslagda under sig på den hårda gatan afhandla dagens priser eller de senaste Betlehemsnyheterna.

Vi gå i stället genast ned utför den med grå-gröna olivträd glest planterade dalslutning som utbreder sig strax nedanför vår bostad.

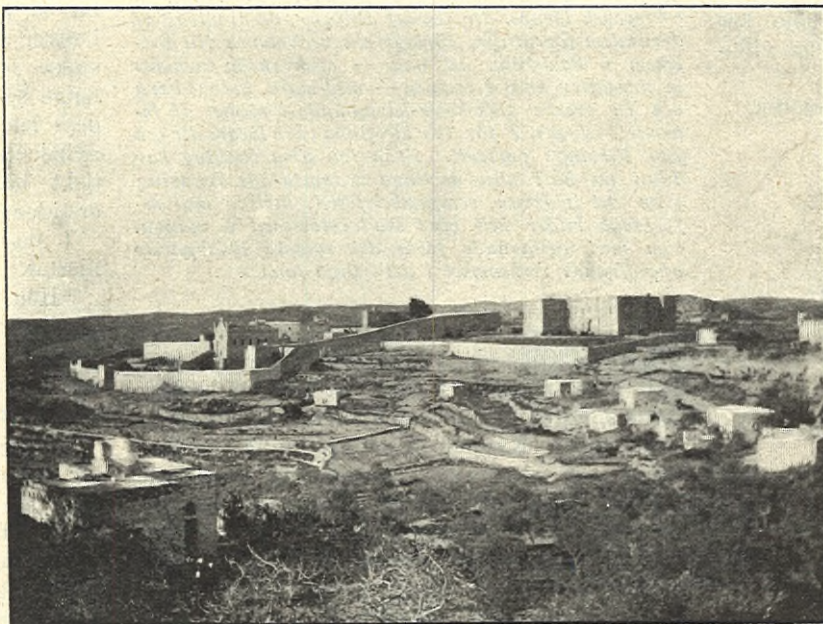
»VÅRT LILLA BÄÄ».

Den af låga stenmurar

kantade hvita vägen leder förbi det ståtliga katolska klostret. På dess stora, inhägnade gård ha vi under vårens tid ofta sett skaror af munkar fördrifva sin troligen allt för litet upptagna tid med tennisspel. I sina fotsida, fladdrande dräkter ha de synts oss likna stora, svarta kråkor i färd med att lära sig flyga. Nu i sommarhettan ha vingarna slaknat, skiftat färg och blifvit hvita, "flygöfningen" är uppskjuten till nästa vinter, och i grupper sitta de nu eller vandra stillsamt fram och åter i den spirande trädgården.

Men vi måste skynda till vingården. Se, där ligger den redan framför oss på dalens botten, begränsad af sin gråhvita stenmur och omringad af andra vingårdar, som terrassformigt höja sig på de omgifvande bergens sluttningar. De ljusgröna vinrankorna, som krypa utefter marken och så mycket som möjligt söka skyla den rödbruna jordens nakenhet, skänka oss på afstånd för ett ögonblick illusionen af en saftig, svensk gräsmatta. Här och hvar ger ett enstaka aprikos-, äppel- eller fikonträd lyftning åt det hela, som för öfrigt domineras af den på en kulle uppförda domarbostaden.

Vår lilla lamstackare har de sista dagarna

UTSIKT ÖFVER BETLEHEM.

ej varit riktigt "à son aise", de tvinnande salladresterna i vår trädgård tyckas ej ha bekommit honom riktigt väl. Trots att "doktern" med sin febertermometer en dag konstaterat 39.5° och trots att salladbladen utbytts mot i sommarhettan lindrigt härsknade polentagrön från vårt med idel lärar "möblerade" kök, tycks han ännu ej vara fullt återställd. Han har haft svårt att hålla jämna steg med oss och kommer nu småningom linkande efter.

Vi invänta honom och göra i samlad trupp vår entré genom en öppning i stenmuren.

Se, där kommer vår värdinna oss redan till mötes, beskäftig och strålände glad som alltid! Hon följes tätt i spåren af sin gamla mor, som bjuder oss släcka vår törst ur ett med cisternvatten fylldt, skinande bleckstop.

Så föras vi så småningom fram genom den stiglösa vingården, där för hvarje steg rankorna gäckande sätta krokben för oss. Under det stora misch-misch- (aprikos-) trädet stanna vi och kika begärligt upp i det mörkgröna löfverket, där en och annan gulröd frukt ännu dröjer kvar. Vår värdinna och ett par andra arabiska kvinnor, som kommit till, kappas ifrigt om att söka upp de lysande frukterna, och — barn och fullvuxna — stå vi där helt hastigt med öfverfulla händer och fickor, som vi dock göra vårt bästa att snarligt tömma. Våra

plommon i det kära hemlandet ha vi här återfunnit, blott i större och sötare gestalt, och denna tanke förhöjer aromen än ytterligare.

"Nej, men de ta ju ned allt hvad som finns", säger jag till tolken.

"Ja, de skulle kunna göra mer än så, madame! Om ni bad dem *hugga ned* trädet, skulle de genast uppfylla er önskan. Sådan är den arabiska gästfriheten! Och ändå ger trädet ofta så rika skördar. Förra sommaren sålde de från endast detta träd frukt för omkring 3 napoleoner (60 francs)."

Från misch-mischträden till äppelträden! Kvinnorna skaka dem, och vi stå i ett regn af hvitgula frukter, hvars smak så lifligt påminner om våra svenska "hvita gyllen", att min man hänförd utropar:

"Det här smakar *Sverige*, Elsa!"

Dock — vår värsta frukthunger är nu stillad, solen bränner ännu het, och husets skugga lockar vår häg. Och uppför den ojämna stentrappan stiga vi in i det lilla boningsrummet, som sommarmånaderna igenom utgör den stora familjens enda bostad.

Tre väggar af skrofliga stenar, taket ett flätverk af vinstockar och trädgrenar, öfvertäckta med säckväfstyg, en kista i ett hörn, en helt liten matbur af ståltråd i taket och några små lösa kuddar, som, uppstaplade tre och tre på hvarandra, inbjuda till hvila lika lockande som trots någon europeiskt fulländad stol, — se där rummet med hela dess inredning!

Dess största behag är dock tvifvelsutän den vägg — som *icke* finns! Här sträcker hela den grön-skande vingården sin famn emot en, och härifrån ser man frukterna dag för dag fylla sig allt mera och vindrufsklasarna rodna allt djupare.

Vi — bortklemade européer — slå oss ned på kuddarne, och de öfriga, värdinnans svärfar, hon själf, hennes barn och några andra arabiska kvinnor, intaga som vanligt sin älsklingsställning på stengolfvet. Vår värdinnas man sträfvar för närvarande, liksom omkring 3,000 andra betlehemiter, i det fjärran Amerika att samla nog pengar för att sedan på ålderdomen återvända och dö i sollandet.

När jag ser på den täcka, blomstrande makkan, de tre små barnen, af hvilka fadern aldrig sett det yngsta, och den leende vingården, som har så brådt att växa till under hans frånvaro, tänker jag på ynglingen i sagan, som drog ut att söka lyekan i främmande land, medan hon troget satt och väntade honom på tröskeln till hans gamla barndomshem. — Hans gamle fader, som med egna händer röjt upp och planerat hela den vackra anläggningen, sköter nu värdskapet.

Min man har sin kamera med sig. Värdinnans ansikte blir än mer strålände än vanligt, då hon får löfte om en fotografi af sig själf och barnen att sända sin man. Nu måste hon endast först pynta dem så fina som möjligt. Ur kistans gömma tar hon upp ett par små knyten, löser upp dem och vecklar ut några tillskrynkade klädespersedlar. Hon ser så förnöjdt på dem, hon vet icke, hon, hur de svenska fruarne skulle rycka på näsan åt dem och skynda sig att sätta strykjärnet på spisen. Tygerna skulle dock ej ens *de* kunna tadla, och den läckra, skimrande sjalen, som helt hastigt och lustigt vrides ihop till ett skarp om gossens randiga kolt, skulle jag med heder kunna axla vid inträdet i hvilken som helst salong. Sedan barnen äro färdiga, försvinner värdinnan själf för att efter en stund upp-

Vanligt salt verkar blott som en krydda.

CEREBOS SALT: Stärker födan.

penbara sig i förnyad glans. Bröstet skimrar af de rika, lysande betlehemsbroderierna. Sammetsjackans klargröna färg brytes skarpt af de axgula, i slingor fastsydda snoddarna. Den hvita slöjan skyler den med rader af tunga mynt besatta hufvudbonaden, och de röda, spetsiga skorna sticka fram under den mörkblå kjorteln. Och så är man då äntligen redo till den högtidliga akten!

En stund senare mig en af kvinnorna ett tecken att följa henne ut. Hon går före mig till ett litet lågt, källarlikt stenbygge strax bredvid huset, och då jag krupit in däri, ser jag, att vi kommit in i en liten betlehemitisk "bakstuga". På det hårda jordgolvet är en härd af lösa småstenar och aska, hvaröfver är hvälfdt ett högt, koniskt lock af bränd lera. Det är ugnen. Redan sedan flere timmar har det rykande bränslat, här bestående af med sönderhackad halm blandad fär- eller åsnespillning, legat utbredt utanpå och rundt omkring denna enkla ugnsinrättning. Härden inuti är längesedan varm, och när min följeslagerska lyfter upp locket, ligga på ärilen två läckert ljusbruna, oregelbundet formade hvetebrods-kakor. Hon tar ut dem, formar lättvindigt två nya af den i det stora lerfatet bredvid stående degen, så locket på, den heta askan makas öfver, och beväpnade med våra kakor vända vi tillbaka in i huset. De gå laget rundt från hand till hand, och hvar och en bryter sig en bit. —

"Det finns ingen tid i Betlehem", sade mig en europé strax efter vår första ankomst till Jerusalem. Och han har delvis rätt. De flesta härstädes mäta *dagens* timmar endast efter solurets gång. På hvilken timme *lifsurets* visare pekar, tyckas de vara än okunnigare om. Nyfiken att få veta, hvilka åldrar dessa ungdomligt blomstrande eller mer och mindre rynkiga kvinnoansikten framför mig representerade, ber jag tolken fråga, hur gamla de äro. De endast skratta helt godmodigt åt mig, de finna tydligen min fråga mycket besynnerlig. Ingen af dem har räknat sina genomledda år, endast värdinnan vet, att hon vid 13 års ålder anlagt den tunga frumössan.

"De äro så gamla som de se ut till", förklarar tolken lugnt.

Ja, äfven *vi* tyckas för en gång vilja tro, att det ej finns någon tid i Betlehem. Vi ha — denna gång äfven med svärfadern i följe — åter gjort en rond i den vidsträckta vingården, vi ha ätit de läckraste, färska fikonen. Vi ha sett kvinnorna springa och skaka det ena äppelträdet efter det andra för att för vår räkning åter fylla den välbekanta korgen, som nu rätt väl bör hitta vägen till vårt hus. Vi ha fått den gamle, i betlehemitisk trädgårds-skötsel hemmastadde mennens löfte att nästa höst komma med trädplantor till *vår* lilla trädgård, som skall bli riktigt fin, tills du, käre läsare, kommer och gör oss ett besök! Och nu ha vi åter slagit oss ned, denna gång ute bland vinstockarna på en på marken utbredd matta.

Några koppar — utan fat — så små, att en svensk fru genast skulle sätta in dem i "lillans" dockskåp, bäras ut på en liten bricka jämte en bunke kallt vatten. I gästernas åsyn företar nu värden — utan annan redskap än sina tummar — en tvagning af servisen. Vår unge tolk, som under resor i Europa insupit en smula europeiska behof, skyndar sig med påfallande beredvillighet att hjälpa till och ge kopparne en extra öfversköljning — utan tummar! Det svarta, starka, arabiska

kaffet hålles upp, och tillsammans med det nybakade brödet, de salta oliverna och de färska frukterna bildar det hela en smaklig måltid, som ej alls kommer oss att längta efter Egyptens köttgrytor — hemma i det så kära, dock alltför matstarka Sverige.

Vi njuta aftonens svalka och skönhet. Vi känna oss fyllda af den lugna, fridfulla lyckostämning, som särskildt naturnjutning väcker till lif. Våra tankar gå till Skaparen af allt detta, till honom, som ur denna torra jord, under 7, 8 månaders tid ej fuktad af en enda regndroppe, låter vinrankorna draga upp musten till sina läskande klasar, låter vattenmelonerna fyllas af en saft, så rik, att man häpen frågar sig, från hvilken osynlig källa den flödat in, — låter saftiga fikonen mogna, ej endast till en, utan till två årliga skördar, låter trädens blad hålla sig gröna i den brännande solen månad efter månad, då hemma i Sverige några *dagars* förlängd torra gulnar de känsliga björkarne.

Vi tänka ock på den skönaste blomman af alla, "telningen af Davids stam", som denne samme Skapare låtit spira upp ur Palästinas mark, just här på Betlehems helgade grund, och hvars fläckfria kalk nu årtusenden igenom

BYN BETDJALA UTANFÖR BETLEHEM.

sprider sin aldrig sinande vällykt i allt vidare vågor ut öfver jorden.

Vi vilja så gärna få rikta äfven vårt vänliga värdfolks tankar åt samma håll, men ack! — volapük, världsspråket, har än ej kommit och löst tungornas band, och vi få än så länge nöja oss med att genom tolken delge dem något af hvad vi tänka och känna. Till sist uppstämman min man och jag tvåstämmigt en *svensk*, frisk pilgrimssång — vi kunna ju ej tyvärr någon *arabisk* sådan!

Nu måste vi dock göra uppbrott, om vi vilja hinna hem, innan det hastiga mörkret faller på. Tolken reser sig upp och afskjuter, dagen till ära, några lösa skott ur en bössa, han medfört hemifrån. De skarpa smällarne hjälpa till att bryta förtrollningen, och vi bege oss nu äntligen på hemväg, efter att hjärtligt ha tackat och sagt farväl. Värden följer oss en bit. Då vi strax utanför vingården gå förbi en bergskrefva med länge sedan gulnadt gräs, lägger han helt omärkligt dit en brinnande tändsticka. Det torra gräset susar till och flammar upp. Vår lille Dags skrik af rädsla skiftar hastigt om i ett rop af förtjusning vid den oväntade synen. Elden hinner dock hastigt gränsen för sitt rike — den hårda stenen — och slocknar.

Och så gå vi åter ensamma den stora färd-

Wilh. Becker,

Kungl. Hofleverantör. STOCKHOLM.

Hufvudaffär: 5 Malmtorgsgatan.

Egen Förbandsfabrik.

Bomullsbindor
Borsyregasbindor
Flanellbindor
Gasbindor
Gipsbindor
Hästbindor
Idealbindor
Kambrikbindor
Karbolsyregasbindor
Linnebindor
Triakbindor

Borsyrebomull,
Charpibomull,
Järnkloridbomull,
Karbolsyrebomull,
Salicylsyrebomull.

Borsyregas,
Karbolsyregas,
Kemiskt ren gas,
Salicylsyregas,
Lint — Borlint o. s. v.

Första Förbandet.

(Dr. Dahlheims)
m. m.

Ny illustrerad priskurant franko på begäran.

vägen, som från Hebron, förbi Betlehem sedan fortsätter vidare till Jerusalem.

Jag kan knappt taga mina ögon från natursceneriet omkring oss, hvars karaktär jag dag för dag lär mig bättre förstå och älska. Till höger höjer sig amfiteatraliskt den på klippan byggda staden med sina gråhvita, platta hus och den tyskprotestantiska kyrkans smäckra spira i förgrunden. Till vänster passera vi först en rad af grönskande vingårdar, och tolken berättar oss, att för en 30 år sedan, då så väl stadens alla hus som jorden och bergslutningarna omkring lågo i muhammedanernas händer, fanns ej ett spår af denna nu så smekande vegetation. Då kunde ej heller de "kristna" utan risk att bli öfverfallna och dödade lämna staden, allra minst efter mörkrets inbrott. Vi lämna vingårdarne bakom oss, och våra blickar uppfånga begärligt den verkligt storslagna utsikten öfver byn Betdjala.

Palästinas rikaste olivplantering omgördlar den på bergslutningen hvilande byn, hvars hvita hus just nu uppfånga de sista solknippena. Himlen, mot hvilken de långsträckta bergvägorna där bakom afteckna sig allt mörkare, lyser djupt rött.

"Snart ä' vi hemma," ropar vår lilla 4-åriga Siv med jubel i rösten. Hennes ord tona länge efteråt i mitt sinne. Jag känner, att vi

— Gud vare tack — börja slå rötter i den nya jordmånen, och att vi också här ha lyckan af ett *hem* och allt hvad det ordet innebär.

* * *

Och nu är det natt.

Nej, ser jag väl rätt? Verkligen, börjar inte den nya dagen redan att bräcka? Det är ej längre *natt*, det är *morgon*! Min urvisare pekar obevekligt på half fem, och från klostret ljuder redan kallelsen till den tidiga morgongudstjänsten. Jag har förstört *hela* den långa natten, under hvilken man och barn sofvit så godt, med att klottra ned hvita pappersark. Och så kanske de till på köpet aldrig hinna längre än till den ödesdigra, så sorgligt beryktade idunska papperskorgen.

Men *om* — för den hälsnings skull, som dessa rader vilja bringa eder alla från *Betlehem* — *om* min lilla skildring ändå skulle befinnas värdig att komma in i Iduns spalter — då skall jag använda det blygsamma honoraret till grundplåt för ett, om än aldrig så litet, snart vardande svenskt sjukhus härstädes, efter hvilket min man trår med hela sitt läkarehjärta!

Betlehem i juli 1904.

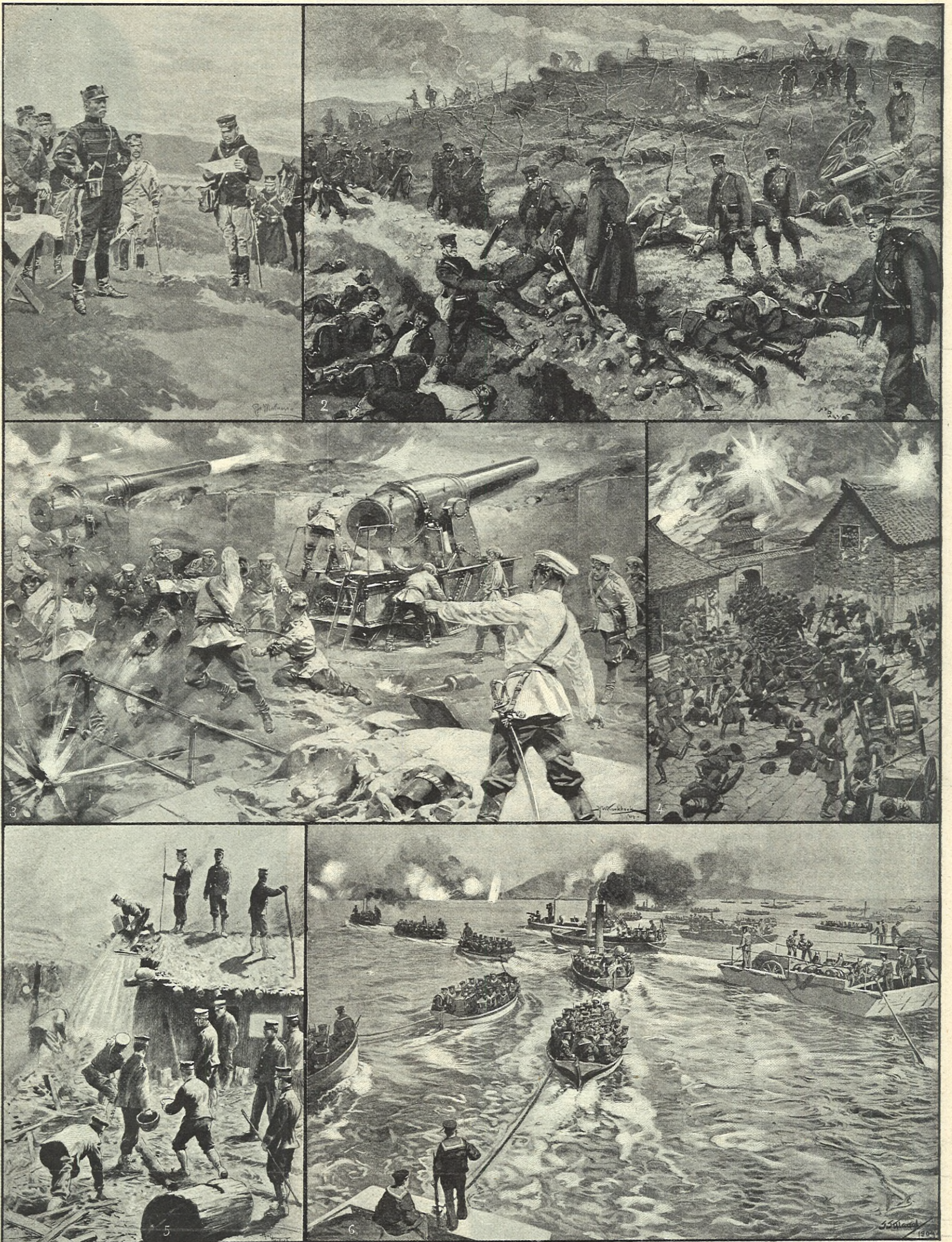
ELSA RIBBING.

En härlig läskedryck fås af Lagermans Lemonadpulver "Tomten",

EN SOMMARSÖNDAG I HAGAPARKEN.
 STOCKHOLMSBILDER FÖR IDUN AF A. BLONBERG. 1. »TRICKEN» HÅLLER VID HAGA GRINDAR. 2. MED BARN OCH BLOMMA PÅ VÄG TILL PARKEN. 3. HAGA KUNGL. LUSTSLOTT, FÖR NÄRVARANDE BEBODT AF ÄNKEHERTIGINNAN AF DALARNE. 4. EN »HAVANNA» OCH EN »ARIA» UNDER VÄGEN.

5. »SOMMARFÅGLAR» I BUSKAGEN.
 6. DET UNGA STOCKHOLM KRING MANNEN MED »LYCKOBREFVEN». 7. INGÅNGEN TILL »GROTTAN». 8. EN LÄSKEDRYCK HOS »VATTENGUMMAN». 9. EN MÅLTID I GRÖNGRÄSET. 10. FRÄLSNINGSMUSIKEN BESTÅR TAFFELMUSIKEN. 11. EN IDVILL VID SJÖSTRANDEN.

BILDER FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN. 1. GENERAL KUROKI MOTTAGER EN RAPPORT OM FIENDENS STÅLLNING. 2. JAPANERNA BORTFÖRA SINA DÖDA FRÅN DE FRÅN RYSSARNE ERÖFRADE, MED TAGGIGA JÄRNTRÅDSTÄNGSEL OMGIFNA HÖJDERNA. 3. ETT RYSKT BATTERI UNDER PORT ARTHURS RELÄGRING. 4. JAPANERNA STORMA MED ETT BAJONETTANFALL KINTSCHAUS FÄSTNINGSPORTAR. 5. JAPANERNA SLÄCKA DEN AF RYSSARNE ANLAGDA ELDEN I WIJU. 6. EN JAPANSK FLOTTBRIGAD LANDSTIGER UNDER ELD PÅ KUSTEN AF LIAOTUNG.

FRÅN MOSSKULTURFÖRENINGENS MÖTE I MORA. N. A. HEDBLOM FOTO.

UR DAGSKRÖNIKAN.

SVENSKA MOSSKULTURFÖRENINGEN hade i år förlagt sitt årsmöte till de minnesrika Dalaorterna Orsa och Mora, under ordförandeskap af landshöfdingen frih. Palmstierna. Vi meddela en bild från det enligt alla deltagarnes samstämmiga vittnesbörd synnerligen intressanta och lyckade mötet.

MOTORBÅTSFÄRDEN STOCKHOLM—GOTLAND TUR OCH RETUR. Från den vägsamma Gotlandsfärden med Sjöexpressmotorbolagets racerbåt "Sjöexpress" meddela vi här en fotografi, framställande motorbåten lyckligen anländ till Visby hamn.

"Sjöexpress" mäter 36 fot från stäf till akter och för f. n. 10 hkrers de Dion—Bouton-maskin. Deltagare i denna färd — en rekordtur i så måtto, att den är den längsta, som i en liten odäckad motorbåt hittills företagits öfver öppet haf — voro ingenjör Frithiof Ericson, fotograf Karl Salchow, redaktör Magnus V. Manner samt en liten femtonårig gast, Olle Berglind, hvilken aldrig förut varit ute på öppna sjön.

Fredagen den 17 på f. m. gick båten från Stockholm genom slussarne ned till Landsort, därifrån färden öfver Östersjön företogs lördagen på morgonen. Längre fram samma dag uppstod våldsamt storm från sydväst-kanten, hafvet blef starkt upprördt och efter flere timmars kämpande mot de höga vågorna vände "Sjöex-

MOTORBÅTEN »SJÖEXPRESS» I VISBY HAMN. K. SALCHOW FOTO.

press" och länsade undan, tills bogsering erhöles till Kappelshamnen på Gotlands västkust. Därifrån tog sig båten in till Visby på onsdagen för egen maskin, hvarefter återfärden till Stockholm försiggick på fredagsaftonen, gynnad af vackert väder. Efter elfva timmars gång var "Sjöexpress" vid Landsort och kunde redan tidigt på lördagsaftonen förtöja vid Skeppsholmen.

Den intressanta tur- och returfärden har varit ett eminent prof på motorbåtarnes sjöduglighet äfven vid mycket stark vind och sjö.

MÄRKLIG GÅFVA TILL NATIONALMUSEUM. I gåfvobref dateradt den 18 juli har hr Hjalmar S. Josephson i Stockholm förklaradt, att han hos den framstående norske bildhuggaren Gustav Vigeland beställt en afgjutning i brons af hans skiss till ett monument öfver Norges geniale matematiker Abel samt att afgjutningen kommer, så snart densamma instundande höst blifvit färdig, att såsom gåfva öfverlämnas till Nationalmuseum. Den vid så unga år berömde norske bildhuggaren, hvilken värdigt ställer sig vid sidan af sin landsman Stefan Sinding, som nu i många år varit bosatt i Danmark, kommer sålunda att i vårt museum blifva representerad af ett bland sina märkligaste fantasiarbeten, ett genialiskt försök att plastiskt symbolisera den "rena matematikens" abstrakta väsen. Idun meddelar här invid en bild af det vackra konstverket.

FREDSRÖRELSENS FADER I NORDEN. I färskt minne är ännu den väldiga straffpredikan, "den store gamle" hållit för krigets män på hela jorden — ett *mene tekel*, belyst af flammorna från krigsbranden i östern. Ungefär samtidigt som denna af harm lågande protest publicerades i världsbladet Times hölls en stor fredskongress i Köpenhamn, och omedelbart därefter arrangerade några af deltagarne äfven ett fredsmöte, naturligtvis af blygsammare dimensioner, på svensk botten, i Helsingborg.

Vid detta tillfälle utbragte en af de mera framskjutne målsmännen för fredssaken i vårt land ett lefve för "fredsrörelsens fader i Norden".

Det är honom vi i dag vilja presentera för Iduns läsare — presidenten *Fredrik Bajer*.

Om denne man kan det med fullt fog sägas, att han gränat i fredsidéens tjänst på samma gång hans namn för all framtid blifvit inrättadt i fredsrörelsens annaler.

1867 stod han i brevväxling med Fredr. Passy i akt och mening att få en fredsförening till stånd i Danmark. Marken var obruten. Att grunda en dylik organisation hade sina svårigheter och försöket strandade denna gång. Först 1882 skådade den första fredsföreningen i Danmark ljuset.

Året därpå trädde B. i beröring med riksdagsmannen K. P. Arnoldsson, som 1883 stiftade den första svenska fredsföreningen i Sverige.

Stortingspresident Vollert Konow, med hvilken Bajer sammanträffade i Bern 1884, var den förste, som verkade för en fredsförening i Norge.

Genom att antaga en inbjudan från stortingspresident Ullman till ett besök å folkhögskolan i Siljord grundade B. 1891 här en norsk fredsförening.

— Hvad jag dock är mest glad öfver — sade Bajer, med hvilken vi hade ett kort samtal — är att jag på fredskongressen i Rom 1891 lyckades få ävägabragt ett beslut om en världsfredsbyrå med säte i Bern. Denna byrå har sedan blifvit en medelpunkt för hela fredsrörelsen.

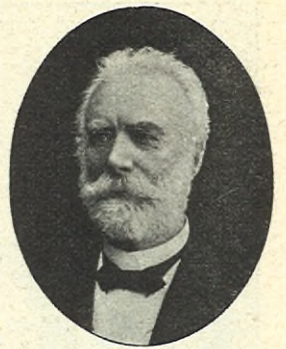
Bajer blef genast utsedd till president för denna världsfredsbyrå, hvilken post han alltjämt beklädt.

— Huru ställa sig regeringarne gentemot världsfredsbyrån — sporde vi.

— Det framgår bäst däraf — genmälte Bajer — att schweiziska förbundsrådet årligen skänkt 1,000 frcs som hjälp till bestridande af de löpande utgifterna. Norska stortinget bidrager med 500 kr. årligen och Sverige, som stat betraktadt, bisträcker hvarje år med 750 kr., under det Danmark en gång för alla erlagt 2,000 kr. o. s. v. Vi hoppas att andra stater snart skola följa exemplet.

— Men fredskongressen i Haag 1899. Hvad tänker ni om den?

— Den var utan tvifvel en stor seger för fredssaken, ej i principiellt afseende endast, utan i praktiskt. Två stora saker ha redan som bekant blifvit en frukt

FREDRIK BAJER.

VIGELANDS ABELMONUMENT, GÅFVA TILL NATIONALMUSEUM.

Använd JANSSON & C:os KORSETTER

modell INGEBORG

sista pariserfacon, finnes i alla finare manufakturaffärer i Sverige. Filialer: Stockholm, Göteborg, Malmö, Helsingborg

af denna permanenta domstol i Haag. Först den kaliforniska och sedan den venezualiska frågan löstes genom densamma.

Fredrik Bajer är ej en utopist, utan en man som räknar med realiteter. Hvarje framgång fredssträfvet vinner, hvarje landvinning i denna idé's tjänst är en ny sten i humanitetens stora tempelbyggnad.

Till sin läggning är Bajer skandinav — en ifrare för nordens samhörighet, representant för en fredlig skandinavism.

Den nitiske bekämparen af kriget — otaliga äro de broschyrer och artiklar Bajer skrivit i fredssaken — har nyligen fyllt 67 år, men den enkle, jovialiske mannen besitter ännu en ynglings vigör.

Som en gärd af erkänsla har Bajer af fredsgruppen inom danska riksdagen ej mindre än 3 gånger blifvit föreslagen som kandidat till Nobelska fredspriset.

ALFRED B. NILSON.

GALGPLIGGENS HEMLIGHET. EN SÄGEN FRÅN KUSTEN. AF JOHAN LEVART.

I.

DET VAR därute vid kusten, där hafvet vaggar vidt, där solen hvar kväll släckes bland blågrå vågor och aldrig döljer sitt anlete bak skogarnes topprand.

I långa, blekröda ljungkullar sjönk landet ner mot stranden, kullarne gingo öfver till klipphällar, där enebuskar och kungsljus grönskade och lyste bland skrefvorna, och långt ut i sjön spottade vredgade vågor skum kring grå granitblock, slungade huller om buller af nyckfulla jättehänder.

Bäddad mellan de höga klipphällarne bredde sig en fager grön vik. Där rullade böljorna öfver fin vit sand och dränkte högar af svart-brun tång, där rader af blåmusslor sugit sig fast. Längre upp lågo fiskarhusen, rödstrukna och med hvita knutar. Därnere lågo de i rader med riktiga gator och gatt, men högst däroppe hängde de som roffägelbon bland klipborna. Det var en hel by, den var vacker, den var sällsam, och det skulle nästan vara banalt att kalla den endast pittoresk. Här och där bredde sig en grön täppa, och där det var lugnast för vindarne, kunde apeln och körsbärsträdet blomma. Mellan grofva störrar, nedstuckna i sanden, spännas nät och ryssjor, därunder är marken sällad med fiskaffall. Längs hela stranden ligga högar af vrakgods, sönderslagna kajutor, delar af skeppsdäck, ståtliga mastspiror. Ty det är en farlig kust, och mycket vore att tälja om dess dramer.

Oftan de ljungklädda höjderna, som sjunka mjukt mot strandens klippor, sträcka sig gröna ängar och vackra åkrar inåt land. Här bo bönderna i fredsamma gårdar och byar, säfliga och lugna, odla sin jord, äta sin gröt, frodas och dö i dåsig lugn och ro.

Men folket därefter vid hafvet, i de röda husen bland klipporna är säkert af annat skrot och korn. Det är män med viga kroppar och med veck kring rappa ögon, som vants att kisa mot solen och de stora böljande vidderna. De äro fattigare än folket däruppe bland åkrarne, ty hafvet tar och hafvet ger med barsk och nyckfull hand. Men mera älska de ändå det salta hafvets böljegång är den jämna rågakerns.

Och folket därefter hade sin egen moral. Alla hafvets skördar voro lofliga. Mången ståtlig sydfarare rände opp på reflarne eller slogs sönder mot klipporna. Han kunde ha gyllne skatter och godt vin ombord. Än se'n då? Hvem var närmast att bärga flytande gods, hvem var närmast att visitera vraket? Den som kommer först till kvarnen får först mala. Och skulle en yxhammare eller åra råka träffa en främling, som utmattad hänger kvar vid reling eller rigg, hvad mera? Ingen kunde ju veta, om han tagit sig, om man än

gjort sig besväret att släpa honom i land. Ja, det folket hade sin egen moral. Och vrakplundring var ett näringsfång så godt som storfiske — — —

Då det var lugnt väder och man stod uppe bland de röda stugorna eller ute på den hemmagjorda vågbrytaren, såg man ett stycke i nordost en orolig svallning, om än vattnet rundt omkring låg blankt som en spegel.

Det var Galgpliggen, ett farligt skär, doldt strax under ytan och osynligt, då aldrig så små böljor hoppade öfver vattnet. I vackra kvällar, då solen gled nedåt i väster, där haf och himmel dränktes samman, lekte ett underligt blekt skimmer däromkring.

— Nu glimmar från djupet den gamle ostindiefararens skatt, sade folket. Den skatten, som vi aldrig fingo opp.

— Nu skiner kattguld i sjön, sade andra och skakade öfverlägset på hufvudet, enligt nya tidens sed. Och så skrattade man och gick in i de röda stugorna för att sofva.

Men det var just om den sägen vi skulle tala.

II.

För länge sedan rasade en gång på förhösten en väldig storm. Hela hafvet därute kokade som en jättekittel, och vågorna vräkte fram högre än något hus i det lilla fiskläget.

I tre dagar rasade stormen, och på den tredje såg man ett stort främmande skepp med alla reffen intagna hålla tätt inpå land. Man samlades i tysta skaror på stranden, och väderbitna anleten stirrade i väntan ut mot främlingen, som tydligen på vinst och förlust försökte klara sig fram i det obekanta farvattnet.

Då gick ett mummel genom de vid faror och fador vana åskådarne. Det stora skeppet stod plötsligt stilla. Gröna brottsjöar med hvitt skum vräkte öfver det väldiga skrofvat, och mastspirorna vaggade hit och dit:

— Galgpliggen, Galgpliggen! Nu är det slut med den!

Främlingen hade ränt upp på det farliga skäret. Några karlar rusade ned till båtarna för att i det vilda vädret vederväga ett äfventyr. Men det tjänade till föga. Inom några sekunder var främlingen försvunnen, och det skummade och brusade kring Galgpliggen som förut.

Då nästa morgon rann upp klar och vacker och hafvet lugnat sig, blef det lif och spring i det lilla samhället. Ett par ilandflutna lik skaffades hastigt undan, och en hel flottilj af båtar sköt snabbt ut mot skäret. Galgpliggen hade mången gång förut skaffat värdefullt gods till de fattiga stugorna, hvadan den hölls i helgd och vördnad och betraktades såsom en af försynen gifven inkomstkälla.

Man kände det gamla skäret så väl. Skepp, som där förläste, sjönko i regel ej djupare, än att man vid klart vatten kunde skönja masttopparne, och i så fall fanns det mycket att fiska upp ur djupet. Men strax utanför skäret, som förmodligen höjde sig i terrasser, tog det omätliga djupet vid, och där försvann mången skuta, som sedermera aldrig vardt sedd.

Den här främlingen låg, som man beräknat, och man kunde tydligt därefter se masttopparne, som vaggade sakta af och an.

På den tiden var dykarekonsten ej så invecklad som nu. Man band om lifvet en lång lina, som de ombordvarande fingo ta hand om, och hoppade så käckt öfverbord med en stor gråsten i famnen för att snabbare sjunka i djupet.

Det var ingen behaglig lek, men i det båtlag, som nu vaggade kring Galgpliggen, funnos djärfva sällar. Det var den rödskäggige skeppar Hemming, som redan seglat så godt som jorden

runtt och troligen skaffat sig mången vacker slant, ty hans stuga var den största och bästa däruppe bland bergknallarna. Men röde Hemming var inte den, som väjde för något, då det gällde en god affär. Ej heller gjorde så den länge, mörklagde Kalle Klyfvarbom, som kallades så för sin försvarliga näsas skull.

Bägge voro lika styfva i nacken, aldrig hade någon velat vara sämre än den andre. Och därför voro de också de första, som reste sig och förklarade sig beredda för den vådliga färden.

De fingo sina långa linor med bastanta hvarf och knutar under armarna och kring lifvet, de pröfvade om de långa knifvarne sutto ordentligt i slidorna, togo hvar sin tunga gråsten ur båtarnes barlast i famnen, drogo några djupa andetag och störtade sig samtidigt öfver bord. De försvunno snabbt, och endast några bubblor på vattenytan visade, hvilken väg de tagit. I spänd väntan sutto männen i båtarna med räddningslinorna i sina seniga händer, spejande ned i djupet.

Det dröjde en minut, och så började vattnet rundt omkring skumma hvitt och gå i vågor som i storm. På samma gång hördes ett starkt och underligt dån därnerifrån. Det bullrade och brakade som om åskan gått i djupet.

Båtarna slängde hit och dit, det ryckte och strömade i räddningslinorna, och gripna af skräck började karlarne hala upp med förtviflans krafter.

Snart hade man de ofövägna dykarne ofvan vattnet, fast det dröjde både länge och väl, innan man fick dem bärgade inom relingen. De lågo bleka och orörliga med krampaktigt knutna händer och stirrande ögon. Man gned och bultade dem, hällde brännvin mellan deras käkar, allt under det de andra för spända åror rodde i land med en fart, som voro de jagade af afgrundsandar.

Men aldrig fick man veta, hvad som händt därefter i det mörka djupet.

Röde Hemming låg så godt som mallös i fyra dagar, och talade han något, så var det några enstaka, förvirrade ord, men hvar och en kunde begripa, att något förskräckligt måste ha tilldragit sig därefter vid hafvets botten. Och på natten till femte dagen försvann han, utan att någon visste hvart han tagit vägen.

Ännu värre var det med Kalle Klyfvarbom. Han låg i feber och yrade en hel vecka, utan att någon människa kunde få ett klokt ord ur honom. Och då han så småningom kryade till sig, så han kunde gå uppe, var det uppenbart, att han var vorden vansinnig för lifvet. Han svarta hår hade blifvit nästan hvitt, hans ansikte var fullt med rynkor, och han gick där som en skugga för sig själf och för världen.

Om ett par år dog han, och hemligheten tog han med sig i grafven på den lilla enkla kyrkogården däruppe bland ljungbackarna.

Af det förlista främmande skeppet såg man aldrig mer ett spår. Det hade tydligen glidit från Galgpliggen ut i det omätliga djupet. Såvida inte den lede själf dragit i väg med det för att ha det till en lustjakt på sina svafvelsjöar, som en grånad visdomsman uttryckte sig.

Men ännu håller sägen i sig, att det fanns en stor glimmande skatt, och att de bägge olycklige, som störtat sig i djupet, vetat något därom.

Och det var väl därför som det bleka skenet i stilla kvällar städse lekte kring Galgpliggen.

(Forts.)

För korpulenta personer.

Sändes mot postförskott eller efterkraf öfver hela Norden.

Fields reduktions- (afmagrings) kur, af läkare garanterad absolut ofarlig, i sats, tillräckliga för en tre veckors kur. Med hvarje sats följer en broschyr, innehållande nödiga råd och upplysningar. Pris per sats 20 kr. Rekvideras hos

Fields General-Depôt för Norden,

(Walfrid Swenson), Grefturegatan 64, Stockholm.

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS
Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS
Prima Tvätt-Tvål

UT! NOVELL FÖR IDUN AF BRITTA MÖRK.

(Forts. o. slut fr. nr 29.)

»SORGBARN, sofver du?»

Det är som om någon verkligen uttalat orden, högt och tydligt. Hon spritter upp, ser sig omkring, liksom sökte hon frågaren.

»Sorgbarn, sorgbarn, sofver du?»

»Ja — min själ har vigt sig vid sömnens Gud — den liknar snart en död. Ingen glädje, intet jubel, ingen kraft. Allt glider ifrån mig och jag har intet fäste, intet hem för mitt hjärtas längtan. Snart står äfven min längtan lik ett förkolnad glöd i livvets aska . . .

»Hvad vill jag, hvad önskar jag — hvar går jag? Jag ser ju ingen väg — ingen mening. Allt är blott ett famlande osäkert trefvande i mörker. — Min Gud huru länge —»

Det är som om tunga, järnhårda band samman-snörde hela hennes varelse. Men det förfärande tryck, som i detta ögonblick slår henne förlamad till jorden, skapar för hennes fantasi en härligt blånande fjällvärld i sol och snö och bländande skimmer, och med lidelsens hela bäfvande intensitet klingade Arnes sång inom henne:

»Ud vil jeg! — Aaa, saa langt, langt,
langt
over de høje Fjælde!
Her er saa knugende, tærende trangt,
og mit Mod er saa ungt og rankt.
Lad det faa Stigningen friste,
— ikke mod Murkanten briste!»

»Ikke mod Murkanten briste!» Men murar och galler hvar blicken än vändes! Längtan örn var ändå icke död — djupt, djupt in i själens doldaste gömslen, i dess sköraste fibrer spände han sina klor, slet och sargade — skänkte henne icke tårarnas lisa, blott skälfvande stum smärta. — —

Oljän i lampan har brunnit ut, och osen sprider sin fräna lukt i rummet, där den hvita bädden står orörd. Den grå morgondagern faller in genom fönstret och kastar sitt osäkra ljus öfver det bleka ansiktet, som i maktlös trötthet sjunkit ned mot armarna, hvilande på bordet.

»Sorgbarn, sorgbarn, sof godt, sof stilla!»

XVI.

Julen kom med snö och bjällerklang, och glädje och fest lågo och dallrade i luften.

Gåfvorna blefvo ej många i år, men desto mera slösades med papper, tokerier, rim och lack. Ah, bara den där starka, röda lackdoften väckte julstämning. Och granen fick ett stort plus till ljusens antal och ingen enda af de gamla själfskrifna rätterna saknades på bordet, dukadt med bländhvit duk, blankpolerad silfver och tjocka gränljus i nötta tennstakar.

»Det måste bli riktigt jul i år, ser du, Erik — det dröjer kanske innan vi samlas till julfirning i det gamla hemmet.»

Ty Ingrid var fast besluten att resa, komma bort på ett eller annat sätt. Hon hade ifrigt börjat söka bland alla möjliga annonser, både i Idun och andra tidningar, och svarat på flere af dem. Och hon var i en spänd förväntan.

Hon skref till sin syster:

»Kära Elise!

Jag läste i ditt senaste bref förvåning öfver de planer, som nu tumla om i min hjärna. Kan du verkligen undra öfver dem, kan du icke sätta dig in i mitt förhållande? Du brukar ej ha svårt att tänka dig in i olika situationer, Lise lilla.

Du skrifver, att det ej är rätt af mig att nu lämna far och mor, gamla som de äro och i behof af hjälp

och omvårdnad. Må vara — det är sant. Och det är något vemodigt i den tanken, att så många föräldrar skola äldras, utan att vid sin sida äga en dotter, som med kärleksfulla händer danar deras lefnadsafton ljus och vacker. Men har du glömt hvad du lofvade? Du talade för inte så länge sedan om, att du var trött på att läsa och plugga vett i dumma ungar, att du var klen och nervös och ville komma hem. »Låt oss byta», skref du. »Du har länge nog nött dina sulor på hemmets mark, du behöver mer än väl komma ut — ja, det är rent af nödvändigt.» Har du glömt det, Elise, eller var det blott ett hugskott, som lyste och försvann?

Låt mig vara uppriktig. Jag vet, att du dömde mig hårdt vid den där olycksdigra händelsen — du kallade mig oförlåtligt lättsinnig, tanklös, barnslig, grym. — Och det är ju möjligt, att du med ditt mera lugna, praktiska och nyktra temperament icke fullt kan fatta den kassus, i hvilken jag då befann mig. Jag har lidit — vare det nog sagdt. Och om lidandet har makt att fördjupa våra erfarenheter, hela vårt inre andliga lif, då måste åtminstone något ha vunnits af allt det förfärliga jag genomgått. När jag första gången träffade — honom, kände jag mig på ett egendomligt sätt stå inför mitt öde, och denna känsla förföljde mig under hela den tid vi voro bekanta, under vår brev-växling och under den korta tid vi voro hemligt förlofvade. Så följde slag i slag: revolutionen i mitt inre, katastrofen. Träden, som länkat våra öden samman, brast — men nej! hvad vet jag? Det förefaller mig som om vårt »öde» förskrefve sin tillvaro ända från den stund, då det första »varde ljus» ljöd genom kaos, och nornorna fortsätta nog att spinna på de afklippta trådarna — det finns andra lif, andra stjärnor — och det är ingen gräns för möjligheter och antaganden —

Men hvarför skrifver jag egentligen om allt detta. Det hör ju inte hit, och det var ej om det vi skulle tala.

Jag vet, att ett lif i det stilla och obemärkta, ett lif i hemmets gömda vrå med dessa dagliga, tysta plikter, dem ingen lägger märke till, kan vara ett rikt lif, ja, ett skönhetslif, om du så vill. Men det är icke för alla, och det är ej längre ett lif för mig. Jag känner mig olycklig, söndersliten — min hela varelse förtorkar, krymper ihop — det är något, som vill kväfva mig, och jag måste ha luft, luft — känna himmelens alla vindar spela fritt omkring mig för att kunna lefva. Läkaren brukar ju oftast ordnara sin patient ombyte af vistelseort. Min själ är sjuk och doktor Förnuft säger, att jag måste in i helt andra förhållanden, nya intryck och kraftiga impulser — nytt, nytt, hvad som helst, det må bära eller brista — bort, hvar som helst — till Ystad eller Haparanda — ut — ut —

Man är ju ej ung mer än en gång i sitt lif — om ens det. Jag tror jag med sanning kan säga, att jag aldrig varit det — aldrig så där sprudlande, öfversvallande glad och sorglös — för korta ögonblick måhända, i en och annan solig stund, men aldrig längre. — Låt mig komma bort härifrån, låt mig se lifvet och lära känna lifvets människor.

Jag har ju svarat på så många annonser, har så många järn i elden — något måtte väl till slut yppa sig. Säg att jag får — säg att du kommer hem!

Din syster
Inga.

* * *

Ja, svar på annonserna kommo nog, men än voro platserna redan upptagna, än var det ett, än ett annat i vägen. Skulle hon tappa modet för det och uppgifva allt? Nej, pass! Hon reste upp till Stockholm, anmälde sig på Tjäderns byrå, Fredrika-Bremer-Förbundet och ett par andra håll, rönste öfverallt ett vänligt bemötande, och öfverallt lofvades att göra hvad göras kunde.

Elise skref sålunda:

»Kära Inga!

Tack för brevet! Hinner ej nu skriva mer en enda förnuftig tanke — högar af temaböcker ligga och vänta på mig. Ville blott säga dig, att du får din vilja fram, men ej förrän till våren. Till dess får du väl lugna dina upprörda känslor. Doktorn vill att jag skall hvila ett helt år och taga afsked från skolan redan nu. Men den här terminen får jag väl hanka med.

Hälsningar! I hast
Elise.

P. S. — Det var sant, skicka mig receptet på doktor Lindströms piller. De äro så bra för hufvudvärken.
D. S.»

Ingrid kunde ej låta bli att skratta. Hon såg henne så tydligt i andanom, sittande vid skrifbordet — ett enda kaos af skrifböcker och digra gamla luntor — glasögonen öfver den närsynta blicken, nervös och uttröttad med morgondagens lektioner i ett ljus framtidsperspektiv. Hon hade tydligen haft en piska efter sig, då hon raspat ihop de få raderna, som slutade med en energisk plump. Stackars liten!

Hon läste än en gång igenom brevet, men när hon kom till systemens »till dess får du väl lugna dina upprörda känslor», drog hon misslynt ihop ögonbrynen.

»Upprörda! Näja, Elise kan ju tacka Gud, att hon är så kolugn som hon är. Förblir hon lika flegmatisk hela lifvet igenom, är det ju en lycka.»

Men nej! Skulle hon sitta här och bli fnurrig. Var det väder för trompna miner? Solen sken och det var snö och rimfrost och djupblå himmel och klang af bjällror och glada, friska röster. Hon måste ut.

Och hon reste sig, sträckte armarna som till ett stort famntag, som ville hon sluta sig kring något långt aflägsset, i fjärran . . .

»Härliga, hvita tillvaro, du är vacker, vacker — trots allt!»

XVI.

Den 16 februari. — Dagar komma, dagar gå, och min själ väntar . . .

Jag tror ibland att lifvet har något i beredskap att mig — det drager och lockar som sirensång: kom ut, kom ut — här finns rosor att bryta — det är färg och glöd och doft i livvets blommande örtagårdar. Våga blott språnget — kom ut, kom ut —

Skall jag sitta här och se på lifvet genom en fönsterruta blott, höra dess brusande, svallande sång på afstånd blott — aldrig själf få gunga öfver dess mörka, trolska, glittrande djup — aldrig, aldrig få lefva . . .

Den 17. — I går, då jag dukade af frukostbordet, räknade jag — utan att jag själf visste rätt därom — bröden, som voro öfver. — O, fasa! har det då gått så långt, börjar jag nu också bli småaktig och lumpen! Dessa ständiga, gnagande penningbekymmer äro något förfärligt, de pina mig, de äro som stickande nålstyng, och de fräta bort spänstighet, sinnesro, lifsglädje — allt. Denna hopplösa kamp att få det minsta möjliga att sträcka sig så långt som möjligt, marterar mig till döds. —

Jag drömde dock om någonting helt annat, om ett lif i gläd, omedelbart njutande af allt, som är i stånd att väcka, egga vårt inre andliga jag — jag drömde en soldröm om lifskraft och lifsjubel, om utveckling, framåtskridande — och jag står och trampar på samma fläck. Detta stillastående är det värsta af allt.

Och jag känner mig så fruktansvärdt ensam. Jag har ju Erik, men det är icke nog — icke nog. En vän och kamrat för lifvet.

Den 20. — När jag ser mors bleka, tärda ansikte går det som ett svärd genom min själ. Lilla kära mor! Det är något så brustet, gammalt öfver dig, din blick är som slocknad och handen vissnad — — Skall jag kunna lämna dig så . . .

Å, lifvet, lifvet — hvarför delar det sina häfvor så skärande olika? »Den ene dör på sin välmakts höjd, är trygg och lugn i allt, med sidorna fulla af ister och saftfull mærg i sina ben. Och en annan dör med sorgset sinne och har aldrig smakat sällheten. De läggas båda ned i mulen och maskar betäcka dem.» — Det är slutet på visan.

Den 23. — Ännu har intet yppat sig, ännu går jag här och väntar. Men jag bäfvar för våren — vågar ej möta den utan ett arbete, som tager mina tankar, mina känslor helt i anspråk, tvingar dem till ro.

Den 24. — Hvad lifvet är fruktansvärdt allvarligt! Och ändå leka de flesta fram det. Vi äro barn, som stå på stranden och »kasta smörgås» — vi se blott de snabba ringarna på vattenspegeln, men stenens färd mot de okända djupen kunna vi ej följa. Är vår blick för skum, eller vattnet för grumladt, eller är det både det ena och andra i förening, som gör att vårt lif sällan tränger längre än till ytan.

Och ett enda litet ord! Det kommer halkande, smidigt och honungssött öfver läpparna och gömmer intet af gift. Men där fanns en skiftning i tonfallet, som misstydtes, och af det lilla, ofarliga ordet blir en förhärjande, rullande lavin, som sopar bort, vräker omkull — krossar mänskofif och mänskoöden.

Den 25. — Jag vet ej hvem jag är, ej hvad jag är — ett konglomerat af tusende olika beståndsdelar, och än har jag ej funnit mitt väsens grundton. Jag söker gripa fatt i mitt verkliga jag — men det halkar undan, glider ifrån mig likt en skugga. Och de vises »känn dig själf» blir aldrig mitt valspråk. Hur skulle jag kunna känna mig själf, taga mig på pulsen och säga: sådan är jag! Så och så många talsslag i minuten — jag, som inga åsikter har, som tager igen med den ena handen, hvad jag ger ut med den andra, som förnekar i dag hvad jag bekände som sanning i går, som är böjlig som en rö och hård som metall, som äger en dämöns hatfulla styrka och en ängels milda kärlek, som kan stöta knifven i det hjärta jag älskar mest här på jorden och gå i döden för den, som gifvit mitt eget blödande sår . . .

Det finns djup i mitt väsen, inför hvilka jag bäfvar, ty när lidelsens storm brusar — ho vet hvart han går!

Det står ett tragiskt öde tecknad på min panna, och sammanvuxna ögonbryn betyda olycklig kärlek, bråd död — —

Den 27. — Allt ville jag offra för en droppe ädel godhet, för en droppe ädel kärlek.

XVII.

Eriks rum står tomt. Elise har denna trista, långa eftermiddag tagit sin tillflykt dit in, ty själfva tomheten därinne är dock mättad med hans personlighet, och det hvilat öfver det hela en ton af lugn trygghet, som verkar välgörande på hennes trötthet. Ett häfte af Frödings dikter ligger framme på bordet. Hon slår upp det och läser ur kung Eriks visor:

»Mät mig ej med mått, men mät mig
med tårar.
En dåre är jag vorden, en dåre ibland
dårar.

Skön var min krona och härligt var
mitt rike.
Jag hafver varit konung och kejsarens
like.

I spillror är mitt rike, i stycken är
min krona,
i fängelsets mörker mitt brott vill jag
sona.

Jag tjänades troget af vänner och
fränder,
se frändernas blod förmörkar mina
händer — —»

Ovillkorligen kom hon att kasta en blick på sina egna händer, o, Gud, det var blod också på dem. — Drömmen står klar och tydlig för henne, synminnets mörka skugga glider åter genom hennes själ — — Försoning, renhet — hvar?

Hon sitter och stirrar ut i den vemodiga skymningen. Det enda af färg är det döende aftonskimret, som bryter sitt ljus i en blank läderportfölj på ett bord. Den innehåller Eriks bästa ritningar. Mekaniskt tager hon den i sitt knä och börjar bläddra igenom innehållet. Hennes tankar äro långt borta, och hon ger knappast akt på de olika teckningarna, men söker igenom allt. Dock — hvad är detta? En fin akvarell inslagen i silkespapper. Hon ser och ser, och växlande stämningar spela i de uttrycksfulla dragen. Taflan föreställer ett lågt, torftigt sjukrum. I bädden skymtar en tård gestalt, och vid huvudgärdens sitter en nunna, det hvita doket kring ansiktets fina oval och den heliga boken hvilande i skötet. Dagen faller in genom de små fönsterrutorna och låter ljuset dallra kring hennes huvud likt en gloria. Under taflan står i präntad skrift: »Ingalill, Ingalill, sjung visan för mig.»*

Hon betraktar ofvändt nunnans ansikte. Likheten är slående. Det är ju hon själf lifslevande. — Hvilken sällsam idéassociation! Hade Erik verkligen haft en aning om hennes medeltidsdröm eller bara af en händelse gifvit henne en nunnas gestalt, därför att han fann det hvita doket passande till hennes ansikte?

Han hade icke valt några högstämde ord som text till taflan, endast det enkla: »Sjung visan för mig!» Och som hon sitter där och ser, ser — tycker hon sig förnimma som en stigande kor af röster: »Ingalill, Ingalill, sjung visan för mig!» Och slocknande blickar och tårda händer vändas i stum ångest mot henne — det är den lidande mänsklighetens mörka värld hon ser blottad för sin själs öga, och det är ifrån dess förfärande, dunkla djup det bedjande ropet tränger: »Sjung visan för mig!» Ty lifvet har ju, när allt kommer till allt, blott en enda visa, värd att sjungas, den, som ligger i en len smekning, ett mjukt och stilla ord, en kärleksfull blick, en handling af glad själföfögenhet — —

Hon har sett nog. Hon vet. Och hon reser sig upp, blek, trycker händerna hårdt mot hjärtat, ty det klappar så våldsamt, som ville det sprängas. Och i detta ögonblick är hon skön, ty hon är lik en siare, en profet, som från höjden emottager uppenbarelser. Och hennes stora, lysande blick talar: »jag har fått en gud att ära. Brinna och förbrinna vill jag i min offer-låga.»

Mörkret böljar in i rummet, och i mörkret och tystnaden kämpar hon sin jakobskamp.

När hon senare på kvällen kommer in till sig, hvilat det öfver hennes väsen detta något, som präglar den, som fattat ett afgörande beslut och vet sitt mål.

XVIII.

Underrättelsen att Ingrid skulle bli sjuksköterska slog ned som en bomb i familjen. Far tyckte det var att slita ut sig för rakt ingenting, mor undrade om hennes fysik vore tillräckligt stark, och hon som dessutom var så vek och känslig! Och många af vänner och bekanta skakade på hufvudet och kallade henne alltför distrahit och bortkommen i praktiska ting. Men Ingrid lät dem orda bäst de ville. Hon stod fast vid sitt beslut.

Till Erik skref hon:

Blir du förvånad när jag omtalar för dig, att jag ämnar gå i kloster, med andra ord bli sjuksköterska? Nej, ty du skall förstå att den hand, som slagit blodiga sår, ger sig ingen ro förrän andras sår blifvit helade och läkta, den, som kommit andra att lida smärta, måste gå att lindra andras kval — den, för hvars skull det gråtits här på jorden, får ej frid förrän sorgens tårar stillats genom kärlekens offer. Ack, Erik, det är ju ett lifsinnehåll jag hela tiden sökt och längtat efter och här — i lidandesdjupen — finner jag det. Och jag, kan säga, att det är du, Erik, som gifvit mig detta lifsinnehåll, denna lifsgärning. Jag kommer ihåg nu, att du en gång i höstas tecknade af mig, när jag satt så fördjupad i min bok, att jag knappast lade märke till att du fanns inne i rummet. Och du hade antagligen ämnat din vackra akvarell, till hvilken jag omedvetet tittit modell, till en öfverraskning på min födelsedag nu i vår. I så fall har jag stulit den ifrån dig, hvilket vare mig förlåtet! Jag är dig uppriktigt tacksam för denna gåfva, ty hvem vet, utan den vore jag kanske samma sökande, famlande själ som förut. Det är förunderligt, hvad det ibland behöfs litet för att åstadkomma stora förändringar i en människas lif — det har kommit ett sådant lugn, en sådan glad visshet öfver mig, att jag knappast känner igen mig själf. —

Jag kommer ej in vid Sabbatsberg förrän i höst men jag har skrifvit till en skolkamrat, som är öfver-sköterska vid lasaret i Mariestad, och frågat om de ej kunna taga emot mig som elev där dessa vår- och sommarmånader och fått jakande svar. Redan inom fjorton dagar skall jag vara där. Men innan dess är du ju hemma.

»Men detta är ej det lif du drömt om», skall du kanske säga. Nej, visserligen, det är det ej. Jag drömde att i frihet och sol få utveckla de anlag, som överksamma och latent ligga därnere på djupet, men hur mången har ej måst skrinlägga gåfvor, oändligt mycket större och rikare än mina? Jag drömde om rosor, purpurroda, skimrande i ljuset likt vin i slipad kristall, men jag har ej råd att sitta stilla i en vrå och vänta på rosendrömmens förverkligande — jag måste själf gå ut i lifvet och bryta mina rosor. Och hvad mer är, om det ej blir de färgstarka, de, hvilkas doft är skönhetsrus och sinnesyra — de hvita rosorna äro också vackra, ja, blekskära vildrosor är det vackraste jag vet. Under en sådan blommande vildbuske skulle jag vilja sofva den sista sömnen i en stilla dal — —

Jag har alltid haft svårt att tänka mig som en gammal gumma med vissna, skrupna drag. Aningen om en tidig död har slumrat inom mig så långt jag kan minnas tillbaka. Men innan aftenhvilen kommer, måste jag ha verkat en gärning — det godas gärning. Lifvet kallar mig. Jag måste gå.

Du skall icke tro, att jag tager mitt kall blott från den poetiska sidan — ty att det hvilat ett visst skärt skimmer öfver en barmhärtighetssystems lif och verksamhet kan ju icke förnekas. Nej, jag har tagit alla grofva, vidriga realiteter med i räkningen, men de kunna ej afskräcka mig. Min hand skall ej darra vid operationsbordet, och ingen skall behöfva lida af min tankspriddhet, tanklöshet eller hvad det nu skall kallas. Jag tror för öfrigt ej, att jag är mera opraktisk än många andra — det är blott öfning, som fattas. Men det är under arbetet, som förmågan kommer.

Kanske blir det svårt ibland — om diktarhågen faller öfver mig. Det behöfs så litet till en dikt — en stämmas tonfall, en blick ur ett öga, en vek och drömmande melodi, en vacker sky. När jag hör och ser allt det där, brukar jag tänka: »det skall bli till sång.» Och jag låter det sjunka ned i hjärtats gömma, och där får det ligga och dallra och vänta — kanske i år . . . Men det står upp en dag och tager gestalt. Och om nu dessa gestalter aldrig få lif — hvad mer? De skönaste dikterna lära ju vara de, som aldrig blifvit skrifna, aldrig klädda i ord — hvad mer om de aldrig komma ut, förvridna och vanställda i trycksvårta? Min enda, min skönaste dikt skall hädanefter vara min vaka vid lidandets läger.

Och om jag någon gång i en framtid — på lediga stunder — kommer att teckna min historia på papperet, sker det icke förr, än jag nått den mognad, att jag skrifer den med mitt eget hjärteblod. Ve öfver alla svartbläckspoeter! Det rödaste blodet måste flyta ur pennan, om ett verk skall andas personlighetens doft. — —

Så, nu vet du den stora nyheten, som väckt så mycken oro i lägret. Att lämna mor, att lämna dig, Erik, det — — Men hvad vore ett offer värdt utan smärtans eld . . .

Din Ingrid.

* * *

Mor och dotter sutto inne i sängkammaren och sydde flitigt från morgon till kväll ljusa bomullsklädnigar, hvita förkläden och hvita mössor. Det var samma glädje, samma rodnande ifver öfver Ingrid, som om det varit på sin brudutstyrelse hon arbetat. Och alltsammans är snart färdigt — tiden har gått så fort under förtroligt samspråk och glada, ljusa tankar. Ty far har gifvit med sig, och mor har varit så lugn och stilla och tagit allt så förståndigt. Hon inser, att hennes barn ej längre kan stanna inom det gamla hemmet, hon inser, att lifvet måste äga henne . . .

Och dagen kommer — den sista dagen vid hemmets härd — vårbå och solig. Hon går och tager farväl, Ingrid. För allt och alla har hon en vänlig blick, en mjuk smekning, ett ord, som gör godt. — Ingen får följa henne till stationen. Hon vill vara ensam.

* * *

Erik står vid fönstret inne i hennes rum. Hon går dit in och fram till honom. Han lägger sin arm om hennes lif, och båda stå länge tysta. För sista gången glider hennes blick öfver alla de gamla kära föremålen i detta rum, där hon kämpat sina strider, där hon lefvat sitt trånande drömlif. Sist stannar den vid bokhyllan med de många, väl värdade volymerna. Då sluta sig ögonen långsamt samman, och det går som en sakta skälfning genom hela hennes kropp . . .

Erik drager henne närmare intill sig.

»Farväl — Dyveke!»

»Farväl, Erik!»

Deras läppar möttes i en lång kyss.

Dörren slöt sig efter den höga, smärta gestalten, och Erik stod lämnad ensam i rummet.

Där är tomhet och saknad — —

HERR F. BACKER-GRÖNDAHL OCH FRÖKEN OLIVIA DAHL VID EDA SKOGSSANATORIUM.

TEATER OCH MUSIK.

VID EDA SKOGSSANATORIUM, Charlottenberg, Värmland, gafs häromdagen — skrives till Idun — en synnerligen lyckad konsert af den unge norske pianisten Fridtjof Backer-Gröndahl. Han är en son till den celebra pianisten och komponisten fru Agathe Backer-Gröndahl, och hans konsert vid den värmländska kurorten var hans första på svensk grund. Den unge konstnären har förut med stor framgång spelat på egen konsert i Kristiania och i vinter i Berlin. Alla musikkritici voro eniga i att han är en sällsynt begåfning, som redan nu vid sitt 19:de år besitter en öfverlägsen färdighet på sitt instrument samt dessutom fin smak och poetisk uppfattning. Vid konserten assisterades han af romansångerskan fröken Olivia Dahl, som på ett stämningsfullt sätt föredrog romanser af Sjögren, Backer-Gröndahl m. fl. Porträttet af de bägge artisterna togs vid samma tillfälle.

* Dikt af Fröding.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoders-
kurs i Stockholm.

**FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 31 JULI—6 AUG. 1904.**

Söndag: Buljong med ostbeignet; blomkål med parmesanost; rostbiff med portug. lök och potatis; bavarois med mandelstänger.

Måndag: Wienerkottletter med spenat; smultron med mjölk.

Tisdag: Kall rostbiff med potatis-sallad; saftsoppa med mannagrynsflammeri.

Onsdag: Hotch-potchsoppa; kokt gös med smör och ägg.

Torsdag: Köttbullar med potatis; citronkallskål med skorpor.

Fredag: Makaronipudding med skinka; sur mjölk med gräddvisp.

Lördag: Dillkött på får; röd såg-soppa.

RECEPT:

Ostbeignet (f. 6 pers.). 50 gr. smör, 70 gr. hvetemjöl, 12 cl. vatten, 35 gr. rifven parmesanost, 2 ägg.

Till kokning: 3/4 kg. flottyr, 1 msk. brännvin.

Beredning: Smör och mjöl sammanfråsas, vattnet tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, och smeten får koka, tills den släpper pannan. När massan afvalnat, tillsätts äggen ett i

sänder, jämte den rifa osten, och massan får därefter sjuda, men ej koka.

Flottytren lägges i en liten järngryta och tillsättes med 1 msk. brännvin, för att beignet skall få mindre flottyrsmak. Den upphettas därefter, tills en tunn, blå rök stiger upp från ytten.

Af massan formas runda bullar, så stora som valnötter, hvilka kokas gulbruna i flottytren och uppläggas på gråppapper att afrinna.

Blomkål med parmesanost (f. 6 pers.). 2 små, vackra blomkålshufvuden, vatten, ättika, 2 msk. hvetemjöl, salt.

2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, 6—7 dol. blomkålsspad, salt, peppar, (socker), 2 äggulor, 50 gr. rifven parmesanost, 2 msk. fint stötta skorpor.

Beredning: Blomkålen rensas, lägges i ättikblandadt vatten (1 msk. ättika till hvarje lit. vatten) och hvetemjöl ströses öfver, hvarefter blomkålen får ligga 1 tim. Kålen tagas upp, sköljes väl och påsättes i kokande, saltadt vatten (kort spad) och får koka, tills en vispkniv går lätt igenom. Den uppläggas genast på ett eldfast fat eller ock på ett fat af nickel, och spadet tillvaratages. Smör och mjöl sammanfråsas, kålspadet tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, hvarefter såsen får koka 15 min. Den afsmakas med kryddorna, och de uppvispade äggulorna jämte hälften af osten tillsätts, och såsen får sjuda, men ej koka. Den hålles öfver blomkålen, som därefter beströses med resten af osten och de fint stötta skorpor samt sättes in i ugnen, omkr. 15 min., eller tills den fått en vacker gulbrun färg.

Den serveras som mellanrätt.

Bavarois (f. 6 pers.). 10 blad gelatin, 6 dol. vatten, 250 gr. strösocker, 1/2 lit. jordgubbssaft, af friska bär, 4 dol. tjock grädd.

Beredning: Gelatinet sköljes i kallt vatten och upplöses i 6 cl. kokande vatten, tillika med sockret, hvarefter jordgubbssaften tillsättes. Då blandningen är fullkomligt kall och börjar stelna, nedröres den till hårdtskum slagna grädden. En vacker bleckform sköljes med kallt vatten och beströses med strösocker, massan inhålles och formen ställes på is eller på kallt ställe 3—4 tim.

När puddingen skall stjälpas upp, hålles formen omkr. 1/2 min. i varmt vatten.

Den serveras med biscuit.

Anm. I stället för jordgubbssaft kan hallon-, krusbärs- eller körsbärs- saft användas.

Mannagrynsflammeri (f. 6 pers.). 6 dol. oskummad mjölk, 3 msk. mannagryn, 1 msk. socker, 3 msk. sultanarusin, 3 bittermandlar, 2 hela ägg.

Beredning: Mannagrynen sköljas. Mjölken kokas upp och grynen tillsätts under jämn rörning tillika med sockret, de sköljda och förvållda russinen samt den skällade och rifa mandeln. Massan får koka, under ständig rörning, till en tjock gröt (omkr. 1/2 tim.), hvarefter äggulorna, en i sänder, tillsätts. Sist nedskaras de till hårdt skum slagna äggviltorna. Flammerin hålles i en vatten-sköldj porslinsform och stjälpas upp, då den är kall.

Den serveras till saftsoppa.

Hotch-potchsoppa (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. fårbringa, 2 1/2 lit. vatten, 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. mjöl, 1 purjolök, 2 stora morötter, 1/4 selleri, 1 palsternacka, 2 kkp. färska arter, 10 små jordärtskockor, i litet blomkålshufvud, salt, hvitpeppar.

Beredning: Fårbringan knäckes, tvättas med en duk doppad i hett vatten och påsättes i kokande vatten, skummas väl och saltas. Då köttet är halfkokt, upptages det och skäres i små bitar, hvilka brynas i hälften af smöret, tillika med purjolöken, skuren i fina strimlor. Mjålet ströses öfver och köttet omröres väl, hvarefter det nedlägges i det kokande spadet och får koka, tills det är mör. Morötterna, selleriet och palsternackan ansas på vanligt sätt, skäras i fina strimlor och brynas i resten af smöret samt tillsätts jämte arterna i soppan, och alltsammans får koka färdigt med tätt slutet lock.

Jordärtskockorna och blomkålen ansas och läggs 1 tim. i ättikblandadt vatten, de påsätts därefter i kokande, saltadt vatten och få koka mjuka. Då de äro färdiga, läggs de i soppskålen och spadet hålles öfver. Soppan skummas väl och afsmakas med kryddorna samt hålles jämte köttet öfver grönsakerna.

Soppan serveras mycket varm.

Makaronipudding med skinka (f. 6 pers.). 2 kkp. idealmakaroner, vatten, salt, 1 lit. mjölk, 4 hg. rökt skinka.

Till äggstanning: 3 ägg, 3 små kkp. gräddmjölk, salt, socker.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Makaronerna sköljas och förvålles hastigt i kokande, saltadt vatten samt kokas mjuka i mjölken.

Skinkan skäres i små täringar och blandas väl med makaronerna och äggstanningen, som beredes på vanligt sätt. Massan hålles i smord och brödbeströdd form och gräddas i ugnen omkr. 1/2 tim.

Dillkött på får (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. fårbringa, 1 1/2 lit. vatten, 2 små msk. salt, 3 dillstjälkar.

Sås: 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl, 5 kkp. köttspad, 2 msk. ättika, 1 msk. socker, 3 msk. fint hackad dill, 1—2 äggulor.

Beredning: Bringan knäckes och tvättas med en duk doppad i hett vatten. Den påsättes i varmt vatten, skummas, saltas och dillstjälkarna läggs. Köttet får därefter sakta koka med tätt slutet lock, tills det är mör eller 2—3 tim. Det upptages och skäres i garner lagom stora bitar samt förseras med dill. Spadet silas och skummas.

Smör och mjöl sammanfråsas, köttspadet tillsättes litet i sänder, under flitig rörning, och såsen får koka 10 min. Den afsmakas med ättika och socker, hvarefter dillen och den uppvispade äggulan tillsätts, och såsen får sjuda, men ej koka.

LEDIGA PLATSER

Lärarinna för 2ne minderåriga barn sökes till 15 aug. Hälst musikalk. Sv. m. lönevillkor t. "Solhem", Heltjebo.

Lärarinna,

undervisn.-van, skickl., språkkun. Hälst studentska el. seminarist, får förmånlig pl. t. hösten i fin fam. på landegendom. Den som kan musik har företräde. Sv. t. "Lärarinna", under adress S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm f. v. b.

I liten, stillsam familj i vackert belägen landsortstad önskas en flicka, hälst bildad, att sköta alla hushållsgöromål. Sv. m. löneanspråk t. "S. D.", Hultafors.

Lärarinna i Tyska

erhåller vikariat vid Elementarskolan för flickor i Kalmar under nästa läsår. Tjänstgöring 21 timmars lektioner utom skrifböcker. Arvode 1,100 kronor. Ansökningar insändas snarast möjligt till skolstyrelsens ordförande, Doktor Engdahl, Kalmar.

Hushållerska.

En duglig hushållerska erhåller förmånlig plats d. 1 nov. & större herrgård i Kalmar län. Sv. skynds. t. "R.", Ålem.

Undervisningsvan lärarinna för 3 barn från 7 t. 11 år (om äfven i musik o. språk dess bättre) önskas till hösten & Sörmländsk egendom. Svar med löneanspråk till "H.", Eskilstuna p. r.

Ung flicka

med fullständig kindergartentutbildning kan till höst term. erh. pl. som biträdande lärarinna i Kindergartan. Sv. med bet. till Kindergartan, Norrköping.

Bättre flicka, ordentlig, kun. i enklare matl. o. villig att biträda vid alla inomhus sysslor, får strax el. t. hösten pl. på större landegendom. Svar inom 8 dagar till "C. C.", Helsingborg p. r.

Barnfröken

med god skolunderbyggnad o. kunni i sömnad kan erhålla anställning hos fam. i Göteborg. Tvänne jungfrur finnas. Sv. med fotografi till "Hemkär familj", Sv. Telegrambyråns Annonnsafd., Göteborg.

Barnfröken med godt lynne, god hälsa, pålitlig, verk. barnkär, van att sköta späda barn, ett om 2 1/2 mån. (flaskbarn), ett 2 1/2 år, får god pl. i större landsortstad. Lön 300 kr. Goda ref. fordras. Foto. önskas. Pl. att tilltr. 20 aug.—1 sept. Svar till Inack-Byrån, Norrköping.

En anspråkslös, bättre flicka, fullt kun. i matl. o. van att sköta ett hushåll på landet, kan få plats till hösten & större herrgård. Svar jämte foto, löneanspråk och rek. till "Chbg", Kristianstad p. r.

Undervisningsvan lärarinna, kompetent att undervisa trenne flickor i 6e o. 4e klassens kurser jämte musik, erh. pl. inst. höst. Betyg, ref. samt uppgift om löneanspråk insändas till Kyrkoherde P. Söderström, adr. Böne, Dalum.

En ung, frisk barnflicka önskas för två små flickor omkr. 4 o. 7 år gamla. Sök. måste hafva godt lynne, vara väl uppfostrad o. villig att resa utrikes. Sv. med betyg, foto. o. detaljer sändes till "Barnfröken", Iduns exp., Sthlm.

Barnfröken.

Pålitlig, frisk, bildad flicka van vid barn får genast plats att sköta en gosse om 3 år samt bör dessutom vara behjälplig vid städning, sömnad, o. dyl. Svar hälst med foto. och löneanspråk sändes till Fru Rosenberg, Avasberg, Åbo, Finland. Elevplats i barnvård vid Föreningen Barnvårns i Göteborg hem för späda barn vid Lerums järnvägsstation finnes 1 nästk. augusti. Närmare meddelar föreståndarinnan fröken E. Bergenstierna, Lerum.

Barnfröken får i höst plats som fam.-medl. i läkarefam. för 2 flickor, 4 o. 7 år. Norra Inack-Byrån, Malmkilnadsg. 27, Stockholm.

Troende, anspråkslös lärarinna önskas från 1a sept. i enkel familj på landet att undervisa 3 barn i ålder 12, 11 och 9 år i vanl. skolämnen, språk och musik. Svar jämte fotografi samt uppgift & löneanspråk och betygsskrifter sändas till "Landbrukarehem", Viby, Strängnäs.

En ordentl., stadgad och allvarl. bättre flicka, kun. i sömnad, hälst ej und. 25 år, önsk. för 2 barn om 6 o. 3 år. Svar m. rek. o. löneanspr. t. "Embetsmannafamilj", Borås.

En skickl. hushållerska, fullt kompetent att sköta ett landtushåll, önskas den 2de nästk. okt. Betyg jämte uppg. & lönepretentioner samt fotografi torde sänd. till Fru Mannerskantz, Wärnanäs, Kalmar län.

Duglig, anspråkslös lärare eller lärarinna önskas för 4 barn, af hvilka de 2 äldsta skola läsa 3 kl. kurs. Full kompetens erfordras äfvensom vana att undervisa i musik. Referenser o. lönepretentioner till I. Wikman, Dingelvik.

En dam söker en ung, bildad flicka såsom biträde i sitt gymnast institut i Tyskland. Äfven lätt hushållsarbete. Tysktalande el. gymnast äger företräde. Svar: Tyskland, Iduns exp.

Undervisningsvan lärarinna

önskas för kommande läsår för 2 gossar, 8 och 6 år, i familj & egendom i Sthlms närhet. Svar med betygsskrifter, referenser, fotogr. o. löneanspr. till "A. B. C." und. adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Sthlm.

Ex. småskollärarinna,

kompetent att meddela undervisning i vanl. skolämnen för en & två 8 & 9 års flickor, erh. plats fr. 1 sept. Betyg och löneanspr. uppgifves till Fru Anna Lander, Solmen.

Barnfröken.

För bättre, musikalisk flicka med godt lynne och verk. barnkär, som vill åtaga sig vård om 3 barn samt hjälpa den äldste, som är 8 år, med läxläsning, finns plats i Helsingborg nu strax. Svar m. fotografi und. adr. "Barnkär", Killbergs Bokhandl., Helsingborg.

Ledig plats.

Föreståndarinnebefattningen för mathållningen vid Länslasarettet i Flen att tillträdas den 1 nästkommante okt. Lön 350 kronor pr år samt fritt vivre med bostad & lasarettet.

Sökande, som skola vara ogifta, ega att till Direktionen för Länslasarettet i Flen insända sina egenhändigt skrifna ansökningshandlingar, åtföljda af prästbetyg och rekommendationer före den 21 nästkommante augusti.

Länslasarettet i Flen den 14 juli 1904.
Direktionen.

Lärarinna

önskas under kommande läsår i ett hem i södra Dalarna för 2 flickor, 8 o. 10 år gamla. Sök. böra äga undervisningsvana och ett godt, vänligt sätt samt någon kunskap i pianospelning. Betyg jämte fotografi insändas till "Dalahem" under adr. S. Gumælii Annonnsbyrå, Stockholm.

Sjuksköterskebefattning

i Sölvesborg är att tillträda d. 15 nästa sept. Kompetensvillkor: minst 1 års utbildning & större sjukvårdsinträtt. Lön 600 kr. och fri bost. eller 120 kr. hyresersättning, allt för år, äfvensom särskild anst. taxa. Ansökning insändes inom 30 dagar härefter till Hälsovårdsnämnden i Sölvesborg, som äfven lämnar närmare upplysningar.

Sölvesborg den 20 juli 1904.
På hälsovårdsnämndens vägnar
B. Stern.

En privatlärare

med minst 6 klassers skolunderbyggnad önsk. på ett år för 2e gossar, som nästa års höst ämna söka inträde i resp. 1a o. 3e kl. vid allm. läroverk. Betyg o. rek. insändas snarast möjligt till förvaltare Gust. Hinnerson, Humlegården, Bollnäs.

Lärarinna,

som jämväl är musikkunni, samt villig att något deltaga i förefall. husl. görom. och handarb., önskas fr. 1 sept. för 11-årig flicka, som genomg. 1a o. 2a kl. kurser. Svar jämte fotografi samt uppgift om lönepretentioner torde ins. till Kyrkoherde A. Bergstedt, Torpa, Öster Tibble.

Husföreståndarinna,

respektabel, kunnig och duglig, erh. plats nu genast hos Sörman i större stations-samhälle, södra Sverige. Svar till "Köpmannan", Iduns exp.

En svensk-tysk fam. i Rotterdam söker till 1 okt. eller senare en bild., kristl. sinnad ung flicka, hälst prästdotter, att gå frun tillhanda i hush. o. med barnen, 2 gossar på 5 o. 7 år. Ingen lön men full familj-tillslutning. Tillbud under adr. Bokh. C. A. van Spronsen, Rotterdam.

Barnfröken, som vill åtaga sig passning af två flickor, 11—7 år, och som är kun. i sömnad, läxläsning och villig att hjälpa till med innessyl, får plats efter 15 aug. hos v. Härads höfd., Wester, Helsingborg. Svar med lönevillkor och rekommendationer emotes inom 8 dagar.

I embetsmannafamilj önskas en flicka att vara behjälplig med vanliga i ett hem förefallande göromål; bör äfv. vara kun. i sömnad. Lön 10 kr. i mån. Svar om möjligt med referenser och fotografi till "Embetsmannafamilj", Alingsås.

Husligt uppföstrad

flicka, med sätt och ytire, van vid bättre hems skötande, erhåller välföнад plats hos bättre ungar (ensam person). Svar med fotografi till "Enkelt Hem", p. r. Malmö.

PLATSSÖKANDE

Språkkun. lärarinna m. flera års vana vid undervisn., sök. anställn. vid höst term. början. Sv. t. "Lärarinna", Iduns exp.

Bildad, något musikalisk flicka, som genomgått seminarium och äger vana att undervisa, önskar till hösten plats som lärarinna för mindre barn. Svar till "Barnkär", Iduns exp.

Småskollärarinna önsk. t. hösten pl. i en fam. att läsa m. mindre barn. Sv. t. "Småskollärarinna I. P.", Halmstad p. r.

För erhållande af verksamhet

önskar bildad, medelålders, beroende fruntimmer, plats som värdinna i aktingsvärdt hem. Mångårig vana vid landtushåll o. kun. i dithörande sysslor. Ref: Doktor John Fernstedt, Fågre. Sv. till "Hem", Sköfde p. r.

En ung norsk dame, der taler tysk, önsk. pl. s. selskabsdame, guvernante för mindre barn ell. at gaa husmoderen tilhaande. Attester og examensvidnesbyrd havet. Billet mrk. "K.H. 21" bedes nedlagt i dette blads expedition.

Latinstudent, 24 år, kunnig äfven i real-ämnen, med 4 års undervisningsvana och med betyg för en termins tjänstgöring vid elementarläroverk, önskar lärareanställning för nästa läsår. Svar till "N. V.", Julia p. r.

De som önska lärarinnor, hushålls- och barnfr., torde anm. sig & Inack-byr., Norrköping, där dugl. sökand. alltid fin.

Värdinneplats

önsk. af medelåld. ekonomiskt beroende bättre flicka, hos respekt. ungerhe eller ånkeman. Äger förmåga att med sparsamhet o. ordn. sköta ett hem. Kan äfven hjälpa till med skrifgöromål. Svar till "Hem 1904", Iduns exp.

Att hjälpa t. m. skrifn. i ämbetsmannafam. sök. bild. komp. flicka pl. Norra Inack-Byrån Malmkilnadsg. 27, Sthlm. Riks 8565.

Ung, norsk dame söger plats som barnfröken eller selskapsdame. Kyndig i alle huslige gjøremaal. Billet mrk "English and music" bedes sendt Iduns exp. inden 5te august.

För en flicka som med goda vitsord genomgått fem klasser i elementarläroverk, önskas lärarinna. Närmare genom Friherinnan Leuhusen, Börstorp, Mariestad p. r.

Plats som lärarinna i hem eller skola önskar 21-årig flicka, som med högsta bet. genomg. fullständig läroverk och har verkligt goda rek. från innehafda platser. "Svar till "Ej musik", Uddevalla p. r.

Bättre flicka önskar plats till hösten, som husföreståndarinna i stad eller på landet. Kunnig i enklare och finare matlagning samt alla hushållsgöromål. Innehär dylik plats. Utm. ref. och bet. Sv. t. "Alma" under adr. Vretstorp p. r.

18-årig flicka, som m. fina bet. genomg. högre flick-o. fackskola f. husl. ekonomi i Upsala, önsk. t. hösten pl. i fam. dels s. hushållsbitr. dels f. att underv. mindre barn. Utsökta rek. Sv. t. "Glad o. hurtig", Lundsbrunn p. r.

Undervisningsvan lärarinna önsk. pl. att underv. mindre barn i vanl. skolämna, språk o. musik. Svar till "Musikalisk", Wislanda p. r.

Ung flicka önsk. t. hösten pl. i fam. att del. i hush., kan äfven biträda med skrifgöromål. Sv. t. "E. 22", Iduns exp.

En bättre, barnkär 18-årig flicka, önsk. pl. t. hösten i fam. på landet, för att vara husmodern behjälplig i inomhus föref. göromål. Sv. t. "Maria", Iduns exp.

En bättre flicka, kunnig i massage och sjukgöromål, önskar plats. Svar till "Anspråkslös", Iduns exp.

Ung flicka önskar plats i god fam. att hjälpa t. m. inomhus föref. sysslor. Någon lön önsk. Svar till "Sigrid", Jönköping p. r.

Ung flicka, som genomg. 7-kl. läroverk, önskar t. hösten plats att underv. i vanl. skolämnen, språk och musik. Svar märkt "A. L." Es-löf p. r.

An English lady, as companion o. help. Salary. Address: "M. B." Stationen Trollhättan

En 25-årig flicka, som i tre år vistats utomlands, önskar plats att gå frun till handa. Att något kunnig i sömnad och för öfrigt i allt, som till ett hems skötande hör. Sv. t. "Familjemedlem", Karlskrona p. r.